

**RAIFFEISEN INVEST – SHOQËRI ADMINISTRUESE
E FONDEVE TË PENSIONIT DHE SIPËRMARRJEVE TË
INVESTIMEVE KOLEKTIVE SH.A.**

RAPORTI I AUDITUESIT TË PAVARUR

DHE PASQYRAT FINANCIARE

PËR VITIN E MBYLLUR MË 31 DHJETOR 2017

Përmbajtja

Raporti i audituesit te pavarur	i
Paqyra e pozicionit financiar	5
Pasqyra e fitim humbjes dhe e te ardhurave te tjera gjithperfshirese	6
Pasqyra e ndryshimeve ne kapital	7
Pasqyra e flukseve te mjeteve monetare	8
1. Hyrje	9
2. Përmbledhje të politikave të rëndësishme kontabël	10
3. Vlerësime dhe gjykime kontabël	14
4. Adoptimi i standardet dhe interpretimeve të reja ose të rishikuara	15
5. Standardet e reja dhe ndryshimet në standardet ekzistuese në çështje që nuk janë adoptuar ende.	15
6. Paraja dhe ekuivalentët e saj	25
7. Llogari të arkëtueshme nga Fondet	25
8. Aktive financiare të mbajtura deri në maturim	26
9. Aktive afatgjata materiale, neto	27
10. Aktive afatgjata jomateriale, neto	28
11. Detyrime të tjera	28
12. Kapitali aksionar	29
13. Rezerva Ligjore	29
14. Tarifa të administrimit të Fondeve	29
15. Të ardhura nga interesi	29
16. Shpenzime personeli	30
17. Shpenzime të përgjithshme dhe administrative	30
18. Tatim fitimi	31
19. Administrimi i rrezikut financiar	31
20. Vlerat e drejta të aktiveve dhe detyrimeve financiare	37
21. Angazhime dhe detyrime e të drejta të kushtëzuara	37
22. Transaksionet me palët e lidhura	38
23. Ngjarjet pas datës së raportimit	38

RAPORTI I AUDITUESIT TË PAVARUR

Drejtuar Aksionarëve dhe Drejtimit të Shoqërisë Raiffeisen INVEST – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a.

Opinionit

Ne kemi audituar pasqyrat financiare të Shoqërisë Raiffeisen INVEST – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a. (“Shoqëria”), të cilat përfshijnë pasqyrën e pozicionit financiar më 31 dhjetor 2017, pasqyra e fitim humbjes dhe e të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse, pasqyrën e ndryshimeve në kapital dhe pasqyrën e flukseve të mjeteve monetare për vitin e mbyllur në këtë datë, si dhe një përmbledhje të politikave të rëndësishme të kontabilitetit dhe shënime të tjera shpjeguese.

Sipas opinionit tonë, pasqyrat financiare bashkëlidhur paraqesin në mënyrë të drejtë, në të gjitha aspektet materiale, pozicionin financiar të Shoqërisë më datë 31 dhjetor 2017 si edhe të performancës së saj financiare dhe flukset e parasë për vitin e mbyllur në këtë datë, në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (“SNRF”).

Baza për opinionin

Ne kemi kryer auditimin tonë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit (“SNA”-të). Përgjegjësitë tona sipas këtyre standardeve janë përshkruar në paragrafin e emërtuar “Përgjegjësitë e audituesit për auditimin e pasqyrave financiare” të këtij raporti. Ne shprehim pavarësinë tonë nga Shoqëria në përputhje me Kodin e Etikës së Kontabilistëve Profesionistë i vendosur nga Bordi i Kontabilistëve për Standardet Ndërkombëtare të Etikës (“BKSNE”) dhe me kërkesat etike të aplikueshme për auditimin e pasqyrave financiare në Shqipëri, si edhe, kemi përmbushur përgjegjësitë tona të tjera etike në përputhje me këto kërkesa.

Ne besojmë se evidenca e auditimit që kemi siguruar është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të mbështetur bazën për opinionin tonë të auditimit.

Përgjegjësitë e drejtimit dhe palëve të ngarkuara me qeverisjen për pasqyrat financiare

Drejtimi është përgjegjës për përgatitjen dhe paraqitjen e drejtë të pasqyrave financiare në përputhje me IFRS-të, si edhe për sistemin e kontrollit të brendshëm, i cili në masën që përcaktohet nga drejtimi, është i nevojshëm për të bërë të mundur përgatitjen e pasqyrave financiare pa anomali materiale, si pasojë e mashtrimeve apo gabimeve.

Në përgatitjen e pasqyrave financiare, drejtimi është përgjegjës për vlerësimin e aftësisë së Shoqërisë për të vazhduar aktivitetin e saj në bazë të parimit të vijimësisë, të paraqesë në shënimet shpjeguese, nëse është e aplikueshme, çështje që lidhen me vazhdimësinë e aktivitetit të Shoqërisë, dhe të përdorë parimin kontabël të vijimësisë, përveç rasteve kur drejtimi ka ose për qëllim të likuidojë aktivitetin, ose të ndërpresë operacionet, ose nuk ka asnjë alternativë tjetër reale, përveçse sa më lart. Palët e ngarkuara me qeverisjen janë përgjegjëse për mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të Shoqërisë.

Përgjegjësia e audituesit për auditimin e pasqyrave financiare

Objektivat tona janë të arrijmë një siguri të arsyeshme lidhur me faktin nëse pasqyrat financiare në tërësi nuk kanë anomali materiale, për shkak të mashtrimve apo gabimeve, dhe të lëshojmë një raport auditimi që përfshin opinionin tonë. Siguria e arsyeshme është një siguri e nivelit të lartë, por nuk është një garanci që një auditim i kryer sipas SNA-ve do të identifikojë gjithmonë një anomali materiale kur ajo ekziston. Anomalitë mund të vijnë si rezultat i gabimit ose i mashtrimit dhe konsiderohen materiale nëse, individualisht ose të marra së bashku, pritet që në mënyrë të arsyeshme të influencojnë vendimet ekonomike të përdoruesve, të marra bazuar në këto pasqyra financiare.

Si pjesë e auditimit në përputhje me SNA-të, ne ushtrojmë gjykimin profesional dhe ruajmë skepticizmin tonë profesional gjatë gjithë procesit të auditimit. Gjithashtu, ne:

- Identifikojmë dhe vlerësojmë rrezikun e anomalive materiale në pasqyrat financiare, si pasojë e mashtrimeve apo gabimeve, hartojmë dhe zbatojmë procedurat përkatëse në përgjigje të këtyre rreziqeve, si edhe marrim evidenca të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të krijuar një bazë për opinionin tonë. Rreziku i mos zbulimit të një anomalie materiale, si pasojë e mashtrimit është më i lartë se rreziku i moszbulimit të një anomalie si pasojë e gabimit, për shkak se, mashtrimi mund të përfshijë fshehje të informacionit, falsifikim të informacionit, përvetësime të qëllimshme, keqinterpretime, apo shkelje të kontrollit të brendshëm.
- Marrim një kuptueshmëri të sistemeve të kontrolleve të brendshme të aplikueshme për procesin e auditimit me qëllim hartimin e procedurave të auditimit të përshtatshme me rrethanat, por jo për të shprehur një opinion mbi efektivitetin e sistemeve të kontrolleve të brendshme të Shoqërisë.
- Vlerësojmë përshtatshmërinë e politikave kontabël të përdorura dhe arsyetueshmërinë, e çmuarjeve kontabël të kryera si edhe paraqitjen e shënimeve shpjeguese përkatëse të hartuara nga drejtimi.
- Shprehemi në lidhje me përshtatshmërinë e parimit të vijimësisë të përdorur nga drejtimi, dhe bazuar në evidencat e marra gjatë auditimit, nëse një pasiguri materiale ekziston, atëherë mund të shkaktojë dyshime të rëndësishme mbi aftësinë e Shoqërisë për të vazhduar në vijimësi. Në rast se ne arrijmë në konkluzionin që një pasiguri materiale ekziston, ne duhet të tërheqim vemendjen në raportin tonë të auditimit me referencë në shënimin shpjegues përkatës, ose, nëse shënimet shpjeguese nuk janë të përshtatshme, ne duhet të modifikojmë opinionin tonë. Përfundimet tona jepen mbi bazën e evidencës së auditimit të marrë deri më datën e raportit të auditimit. Megjithatë, ngjarjet ose kushtet në të ardhmen mund të shkaktojnë ndërpreje të aftësisë së Shoqërisë për vazhduar në vijimësi.
- Vlerësojmë paraqitjen e përgjithshme, strukturën dhe përmbajtjen e pasqyrave financiare, duke përfshirë shënimet shpjeguese dhe nëse pasqyrat financiare prezantojnë transaksionet dhe ngjarjet thelbësore në një mënyrë që arrin prezantimin e drejtë.

Deloitte Audit Albania sh.p.k.
Deloitte Audit Albania sh.p.k
Rr. Elbasanit, Pallati poshte Fakultetit Gjeologji
- Miniera,
Tiranë, Shqipëri
Numri unik i identifikimit te subjektit (NUIS):
L41709002H

Enida Cara
Auditues ligjor
Partner Angazhimi

Tiranë, Shqipëri
30 Mars 2018

Raiffeisen INVEST – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a.

Pasqyra e pozicionit financiar për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017
(shumat në Lek)

		31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
AKTIVET			
Paraja dhe ekuivalentët e saj	6	398,953,641	204,856,768
Llogari të arkëtueshme nga Fondet	7	81,509,299	74,058,218
Investime të mbajtura deri në maturim	8	20,152,000	20,152,000
Aktive afatgjata material,net	9	11,996,259	17,888,701
Aktive afatgjata jomateriale,net	10	6,377,629	8,483,199
Parapagime dhe llogari të arkëtueshme		400,609	135,370
TOTALI I AKTIVEVE		519,389,437	325,574,257
DETYRIMET			
Tatim fitimi i pagueshëm		5,391,342	6,069,356
Detyrime të tjera	11	15,962,073	25,744,638
TOTALI I DETYRIMEVE		21,353,415	31,813,994
KAPITALI			
Kapitali aksioner	12	90,000,000	90,000,000
Rezerva logjore	13	9,000,000	9,000,000
Fitim/(Humbje) të mbartura		399,036,022	194,760,263
TOTALI I KAPITALIT		498,036,022	293,760,263
TOTALI I KAPITALIT DHE DETYRIMEVE		519,389,437	325,574,257

Këto pasqyra financiare u miratuan nga Këshilli i Administrimit të Raiffesien INVEST- Shoqëria Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a. më 28 mars 2018 dhe u firmosën nga:

Administrator i Përgjithshëm

Edlira KONINI

Zv. Administratore e Përgjithshme

Alketa EMINI

Pasqyra e pozicionit financiar duhet të lexohet së bashku me shënimet e paraqitura në faqet 9 deri në 38, të cilat janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

Raiffeisen INVEST – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a.

Pasqyra e fitimit ose e humbjes dhe e të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2017

(shumat në Lek)

	Shënime	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Të ardhurat			
Tarifa të administrimit të Fondeve	14	929,812,523	908,082,828
Të ardhura interesi	15	1,631,863	1,868,329
Tarifa të largimit nga fondi		1,151,424	883,313
Të ardhura të tjera		1,722,556	75,327
		934,318,366	910,909,797
Shpenzimet			
Shpenzime për personelin	16	(42,138,402)	(40,909,399)
Zhvlerësimi dhe amortizimi	9.1	(5,761,904)	(7,207,656)
Shpenzime të përgjithshme administrative	17	(568,840,168)	(563,142,214)
Shpenzime të tjera		(228,464)	-
		(616,968,938)	(611,259,269)
Humbja neto nga kursi i këmbimit		(716,889)	(959,801)
		(716,889)	(959,801)
Fitimi neto para tatimit		316,632,539	298,690,727
Tatim fitimi	18	(112,356,779)	(108,020,110)
Fitimi neto pas tatimit		204,275,759	190,670,626
Të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse		-	-
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse për vitin		204,275,759	190,670,626

Pasqyra e fitim humbjes dhe të ardhurave të tjera përmbledhëse duhet të lexohet së bashku me shënimet e paraqitura në faqet 9 deri në 38, të cilat janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

Raiffeisen INVEST – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a.

Pasqyra e ndryshimeve në kapital për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2017

(Amounts in Lek)

	Kapitali aksioner	Rezerva ligjore	Fitim(Humbje) të mbartura	Totali
Gjendja më 1 janar 2016	90,000,000	9,000,000	224,236,923	323,236,923
Pagesë dividendi			(220,147,286)	(220,147,286)
Fitimi i vitit	-	-	190,670,626	190,670,626
Të ardhura gjithëpërfshirëse	-	-	-	-
Gjendja më 31 dhjetor 2016	90,000,000	9,000,000	194,760,263	293,760,263
Pagese dividendi				-
Fitimi i vitit	-	-	204,275,759	204,275,759
Të ardhura gjithëpërfshirëse	-	-	-	-
Gjendja më 31 dhjetor 2017	90,000,000	9,000,000	399,036,022	498,036,022

Pasqyra e ndryshimeve të kapitalit duhet të lexohet së bashku me shënimet e paraqitura në faqet 9 deri në 38, të cilat janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare,

Raiffeisen INVEST – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a

Pasqyra e mjeteve monetare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017

(Shumat në Lek)

	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Fluksi monetar nga aktiviteti operativ		
Fitimi neto para tatimit	316,632,539	298,690,727
Rregulluar me:		
Zhvlerësimi dhe amortizimi	5,761,904	7,207,656
Tarifa nga administrimi i fondeve	(929,812,523)	(908,082,828)
Të ardhura nga interesi	(1,631,863)	(1,868,329)
Humbje nga kursi i kembimit	-	-
	<u>(609,049,943)</u>	<u>(604,052,774)</u>
Ndryshime në kapitalin punues		
Ndryshime në aktive të tjera	(265,239)	324,770
Ndryshime në detyrime të tjera	(9,782,565)	10,694,018
Fluksi monetar nga aktiviteti operativ pas ndryshimeve në kapitalin punues	<u>(619,097,748)</u>	<u>(593,033,986)</u>
Arkëtime të të ardhurave nga Fondet e administruara	920,873,867	908,095,008
Interesa të marra	1,625,356	2,092,699
Komisione bankare	118,550	-
Të tjera	1,604,006	-
Tatim fitimi i paguar	(113,034,793)	(123,021,828)
Mjete monetare neto gjeneruar nga aktiviteti operativ	<u>192,806,128</u>	<u>194,131,893</u>
Flukset monetare nga aktiviteti investues		
Blerja e aktiveve afatgjata	(2,577,143)	(1,696,116)
Shitje e aktiveve afatgjata	4,746,830	1,052,068
Blerja e aktiveve jomateriale	(162,042)	(1,047,600)
Mjetet monetare neto gjeneruar nga/ (të përdorura) në aktivitetin investues	<u>2,007,645</u>	<u>(1,691,648)</u>
Flukset monetare nga aktiviteti investues		
Dividenti i paguar	-	(220,147,286)
Mjetet monetare neto të përdorura në aktivitetin financues	<u>-</u>	<u>(220,147,286)</u>
Mjetet monetare dhe ekuivalentë të tyre në fillim të vitit	204,856,758	232,563,799
Rritje neto në mjete monetare dhe ekuivalentë të tyre gjatë vitit	194,096,883	(27,707,040)
Humbje nga kursi i kembimit	-	-
Mjete monetare dhe ekuivalentë të tyre në fund të vitit (Shenimi 6)	<u>398,953,641</u>	<u>204,856,758</u>

Pasqyra e fluksit të mjeteve monetare duhet të lexohet së bashku me shënimet e paraqitura në faqet 9 deri në 38, të cilat janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

Raiffeisen INVEST – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017

(Shumat në Lek, nëse nuk shprehet ndryshe)

1. Hyrje

Raiffeisen INVEST- Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive" sh.a. ("Shoqëria") është një shoqëri aksionere shqiptare me qendër në Tiranë. Shoqëria është regjistruar në Regjistrin Tregtar të Shqipërisë nga Gjykata e Tiranës me vendimin nr. 33825, i dates 18 korrik 2005. Zyrat qendrore ndodhen në Bulevardin "Bajram Curri", ETC, Kati i 10-të, Tiranë.

Shoqëria është licënsuar nga Autoriteti i Mbikqyrjes Financiare më 7 korrik 2005 (License Nr. 2) për të vepruar si shoqëri administruese e Fondeve të Pensionit Vullnetar në mbledhjen dhe investimin e fondeve të pensionit vullnetar dhe kryerjen e pagesave të pensionit. Gjithashtu, shoqëria është licensuar nga Autoriteti i Mbikqyrjes Financiare më 13 Dhjetor 2011 (License Nr. 1) për të vepruar si shoqëri administruese e asetëve të sipërmarrjeve të investimeve kolektive.

Raiffeisen Invest sh.a mbikqyret nga Autoriteti i Mbikqyrjes Financiare, në përputhje me dispozitat e ligjit nr. 9572, datë 03 korrik 2006 "Për Autoritetin e Mbikqyrjes Financiare", ligjit nr.10197, datë 10 Dhjetor 2009 "Për fondet e pensionit vullnetar" dhe ligjit nr.10198, datë 10 Dhjetor 2009 "Për sipërmarrjet e investimeve kolektive".

Aktiviteti kryesor i Shoqërisë është:

- Menaxhimi i fondit të pensionit vullnetar nëpërmjet mbledhjes dhe investimit të fondeve bazuar në Ligjin nr. 10197, të datës 10 Dhjetor 2009 "Mbi fondet e pensionit vullnetar", si dhe në përputhje me parimin e shpërndarjes së rrezikut (diversifikimit), si qëllim për të siguruar përfitime pensioni për personat që janë anëtarë të fondit. Shoqëria mund të sigurojë gjithashtu kryerjen e pagesave të pensionit.
- Të themeloje dhe/ose të menaxhojë Sipërmarrje të Investimeve Kolektive bazuar në Ligjin nr. 10198, të dates 10 Dhjetor 2009 "Mbi sipërmarrjet e investimeve kolektive".
- Të përformojë aktivitete të tjera siç përshkruhet në Ligjin nr. 10198, të dates 10 Dhjetor 2009 "Mbi sipërmarrje të investimeve kolektive".

Pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017 janë autorizuar për tu publikuar nga Bordi Drejtues më 28 mars 2018. Aprovimi i këtyre pasqyrave nga Aksionari, do të merret në Mbledhjen Vjetore të Zakonshme.

Këshilli i Administrimit si organi qendror i Shoqërisë përbëhet nga 8 anëtarë si më poshtë:

Znj. Donalda GJORGA
Z. Peter ZILINEK
Znj. Vilma BAÇE
Znj. Alda SHEHU
Z. Joan CANAJ
Znj. Edlira KONINI
Znj. Alketa EMINI

Kryetare e Këshillit të Administrimit
Anetar i Këshillit të Administrimit
Anëtare e Këshillit të Administrimit
Anëtare e Këshillit të Administrimit
Anëtar i Këshillit të Administrimit
Anëtare e Këshillit të Administrimit
Anëtare e Këshillit të Administrimit

Administratorët janë:

Znj. Edlira KONINI
Znj Alketa EMINI

Administrator i Përgjithshëm
Zv/Administratore e Përgjithshme

Raiffeisen INVEST – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017

(Shumat në Lek, nëse nuk shprehet ndryshe)

2. Përmbledhje të politikave të rëndësishme kontabël

a) Bazat e përgatitjes

Këto pasqyra financiare janë përgatitur në përputhje me Standartet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar ("SNRF") me metoden e kostos historike, siç modifikohet nga njohja fillestare e instrumenteve financiare bazuar në vlerën e drejtë dhe në matjen e instrumentave financiare të kategorizuara si me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes. Politikat kontabël kryesore të aplikuara në përgatitjen e këtyre pasqyrave financiare janë përcaktuara më poshtë. Këto politika janë aplikuar në mënyrë vazhdueshme në të gjitha periudhat e treguara, përveçse kur përcaktohet ndryshe:

Këto pasqyra financiare janë përgatitur në bazë të parimit të vijimësisë, i cili supozon se Shoqëria do të vazhdojë operacionet e saj, duke marrë parasysh kushtet e tregut, në një të ardhme të parashikueshme, pa pasur ndërmend të ndërpresë biznesin e saj dhe / ose pa e zvogëluar ndjeshëm atë.

b) Monedha funksionale dhe raportuese

Këto pasqyra financiare janë prezantuar në LEK shqipëtar ("LEK"), e cila është monedha e përdorur dhe prezantuese e Shoqërisë.

c) Fondet -nën administrim

Shoqëria vepron si Shoqëri Administruese për fondet e mëposhtme:

- Fondi me Kontribute të Përcaktuara "Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen" i aprovuar nga Autoriteti i Mbikqyrjes Financiare më 18 tetor 2010;
- "Raiffeisen Prestigi"- fond investimi i cili u aprovua nga Autoriteti i Mbikqyrjes Financiare më 13 Dhjetor 2011;
- "Raiffeisen Invest Euro"- fond investimi i cili u aprovua nga Autoriteti i Mbikqyrjes Financiare më 26 shtator 2012.

Politikat kontabël të treguara më poshtë janë aplikuar në mënyrë të vazhdueshme në këto pasqyra financiare.

d) Transaksionet në monedhë të huaj

Transaksionet në monedhë të huaj janë konvertuar në monedhën funksionale me kursin e këmbimit të datës së transaksionit. Aktivet monetare dhe detyrimet të nominuara në monedhë të huaj në datën e raportimit rikonvertohen në monedhën funksionale me kursin e këmbimit të asaj date.

Fitimi ose humbja nga monedhat e huaja mbi zërat monetarë është diferenca midis kostos së amortizuar në monedhën funksionale në fillim të periudhës, e rregulluar për interesin efektiv dhe pagesat gjatë periudhës, dhe kostos së amortizuar në monedhë të huaj të konvertuar me kursin e këmbimit në fund të periudhës. Aktivet dhe detyrimet jo-monetare në monedhë të huaj të cilat maten me vlerën e drejtë rikonvertohen në monedhën funksionale me kursin e këmbimit të dates së përcaktimit të vlerës së drejtë. Ndryshimet nga monedhat e huaja të cilat lindin nga rikonvertimi njihen në fitim ose humbje.

Kurset zyrtare të aplikueshme të Shoqërisë (LEK në njësi të monedhës së huaj) për monedhat kryesore më 31 dhjetor 2017 dhe 2016 janë si më poshtë:

	31 dhjetor 2017		31 dhjetor 2016	
	<i>Fund viti</i>	<i>Mesatare</i>	<i>Fund viti</i>	<i>Mesatare</i>
Dollar i Shteteve të Bashkuara (USD)	111.10	119.05	128.17	124.12
Monedha e Bashkimit Evropian (EUR)	132.95	134.13	135.23	139.74

Raiffeisen INVEST – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017

(Shumat në Lek, nëse nuk shprehet ndryshe)

2. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

e) Të ardhura nga administrimi i fondeve

Të ardhurat përfshijnë vlerën e drejtë të shumës së arkëtuar ose të arketueshme nga shitja e produkteve dhe shërbimeve gjatë kursit normal të aktivitetit të Shoqërisë. Shoqëria i njeh të ardhurat kur shuma e të ardhurave mund të matet me besueshmëri, është e mundshme që benefite ekonomike nga e ardhura do të rrjedhin tek klienti dhe kriteret specifike janë arritur për secilën nga aktivitetet e Shoqërisë siç përshkruhet më poshtë.

Të ardhurat nga administrimi i fondeve njihen në bazë ditore si një përqindje e përcaktuar e Vlerës Neto të Aktivit për secilin nga Fondet. Përqindjet e aplikuar për secilin nga Fondet janë përcaktuar siç vijon: Fondi Prestigj — 1.25 % (vjetor) të vlerës neto të aktivit, Fondi pension — 1.5 % (vjetor) të vlerës neto të aktivit, Fondi i Investimit Euro — 1.5% (vjetor) të vlerës neto të aktivit.

f) Të ardhurat nga investimet

Të ardhurat dhe shpenzimet nga investimet njihen në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve dhe të ardhurave gjithëpërfshirëse duke përdorur metodën e interesit efektiv. Norma e interesit efektive është norma që zbret saktësisht pagesat dhe arkëtimet të përlogaritura të së ardhmes gjatë jetëgjatësisë së pritur të aktivit ose detyrimit financiar (ose, nëse e përshtatshme, një periudhë më e shkurtër) në vlerën aktuale të aktivit ose detyrimit. Norma e interesit efektiv është përcaktuar në njohjen fillestare të aktivit dhe detyrimit financiar dhe nuk rishikohet më pas.

Përlogaritja e normës së interesit efektiv përfshin të gjitha tarifat e paguara ose të marra, kosto e transaksionit, dhe zbritjet ose çmimet që janë një pjesë integrale e normës së interesit. Kostot e transaksionit janë kosto shtese të cilat i atribuohen në mënyrë direkte blerjes, emetimit ose shitjes së aktivit ose detyrimit financiar.

g) Shpenzimet operative

Shpenzimet operative njihen në momentin që shkaktohen.

h) Përfitimet e punonjësve

- *Planet e kontributeve të përcaktuara*

Shoqëria jep kontribute sigurie shoqërore të detyrueshme të cilat sigurojnë përfitime pensioni për punonjësit e saj mbas daljes në pension. Detyrimi për këto kontribute në planet e pensionit të kontributeve të përcaktuara njihen si një shpenzim në momentin kur ato ndodhin. Autoritetet lokale janë përgjegjëse për sigurimin e pragut ligjor minimal për pensionet në Shqipëri sipas një plani pensioni kontributësh të përcaktuar.

- *Pagesa e lejeve vjetore*

Shoqëria njeh si një detyrim shumën e pazbritur të kostos së përlogaritur në lidhje me lejet vjetore të cilat priten të paguhet në këmbim të shërbimit të punonjësit për periudhën e plotësuar.

- *Përfitimet afat-shkurtra*

Detyrimet për përfitimet afat-shkurtra të punonjësve maten në një bazë të pa-zbritshme dhe ngarkohen si shpenzime gjatë sigurimit të shërbimit.

i) Shpenzimi i tatim fitimit

Shpenzimi i tatim fitimit përfshin tatimin aktual dhe tatimin e shtyrë. Shpenzimi i tatim fitimit njihet në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve dhe të ardhurave gjithëpërfshirëse përveç se në rastet kur lidhet me zëra të cilët njihen direkt në kapital, pasi në një rast të tillë njihet në kapital. Tatimi aktual është tatimi i pagueshëm i parashikuar mbi fitimin e tatueshëm për vitin, duke përdorur norma tatimi në fuqi ose konsiderohen në fuqi në periudhën e raportimit, dhe çdo ndryshim në tatimin e pagueshëm në respekt të viteve të mëparshme.

2. Përmbledhje e politikave kontabël të rëndësishme (vazhdim)

i) Shpenzimi i tatim fitimit (vazhdim)

Tatimi i fitimit të shtyrë njihet sipas metodës së detyrimeve të bilancit, si pasojë e ekzistencës së diferencave të perkohshme midis vlerës së mbartur të aktiveve dhe detyrimeve për qëllime të raportimit financiar dhe vlerave të përdorura për qëllime tatimore. Tatimet e shtyra maten me normat e tatimit të cilat priten ti aplikohen diferencave të perkohshme kur ato ndryshojnë, bazuar në ligjet në fuqi ose që konsiderohen në fuqi në periudhën e raportimit. Një aktiv tatimor i shtyrë njihet vetëm nëse është e mundur që fitime të tatueshme të së ardhmes do të jenë të disponueshme kundrejt të cilit zbritjet mund të shfrytëzohen. Aktivitet tatimore të shtyra të rishikohen gjatë çdo periudhe raportimi dhe zbriten deri sa nuk është me e mundur që përfitimet tatimore të realizohen. Tatime fitimi shtesë që lindin nga shpërndarja e dividendit njihen në të njëjtën kohë që njihet detyrimi për të paguar dividendin.

j) Aktive dhe detyrimet financiare

i. Njohja

Aktivitet financiare njihen në pasqyrën e pozicionit financiar në ditën kur entiteti bëhet pale kontraktuale në lidhje me një instrument në perputhje me blerjen e rregullt të tij. Një mënyrë e rregullt blerjeje ose shitjeje e një instrumenti financiar njihet si datë kontabilizimi të aktivitetit, datën e shlyerjes. Dita e shlyerjes është dita kur aktivi i lëvrohet entitetit. Dita e shlyerjes i referohet a) njohjes së aktivitetit në ditën kur ai merret nga entiteti b) çregjistrimit të aktivitetit dhe njohjes së fitimit/humbjes neto nga shitja në ditën kur ai lëvrohet/dërgohet nga entiteti. Kur aplikohet dita e shlyerjes, entiteti kontabilizon çdo ndryshim në vlerën e drejtë të aktivitetit gjatë periudhës midis datës së tregtimit dhe datës së shlyerjes. Me fjalë të tjera, ndryshimi në vlerë nuk njihet për aktivitetet të mbajtura me kosto ose kosto të amortizuara; njihet si fitim ose humbje për aktivitetet e klasifikuara si aktive financiare të njohura me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes; njihet në pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse për aktivitetet e vlefshme për shitje.

Detyrimet njihen fillimisht në datën kur entiteti bëhet pale e kontratës.

ii. Çregjistrimi

Shoqëria çregjistron një aktiv financiar kur mbarojnë të drejtat kontraktuale të flukseve të mjeteve monetare nga aktivi financiar, ose kur të drejtat për të arkëtuar flukse monetare kontraktuale të aktivitetit financiar janë transferuar në një transaksion me të cilin transferohen kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së aktivitetit financiar. Fondi nuk njihet një detyrim financiar kur detyrimet kontraktuale janë përmbushur, ndërprerë apo kanë përfunduar.

Shoqëria merr pjesë në transaksione me anë të të cilave transferon aktive të njohura në pasqyrën e pozicionit financiar, por mban të gjitha ose kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e aktivitetit të transferuar, ose një pjesë të tyre. Nëse të gjitha ose kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet mbahen, atëherë aktivitetet e transferuara nuk çregjistrohen nga pasqyra e pozicionit financiar.

Në transaksionet në të cilat Shoqëria as nuk mban dhe as nuk transferon rreziqet dhe përfitimet e pronësisë mbi aktivitetet financiare, aktivi çregjistrohet nëse kontrolli mbi to humbet.

iii. Matja e vlerës së drejtë

Pas njohjes fillestare të gjitha aktivitetet financiare (përveç atyre të mbajtura deri në maturitet) maten me vlerën e drejtë. Përkufizimi i vlerës së drejtë të aktiveve dhe detyrimeve financiare është përcaktuar duke përdorur teknika të vlerësimit. Metodat e vlerësimit përfshijnë teknikën e vlerës aktuale neto, metodën e flukseve monetare të skontuara dhe krahasimin me instrumente të tjerë të ngjashëm, për të cilat ekzistojnë çmime tregu dhe metoda vlerësimi. Ndryshimet në vlerën e drejtë janë njohur menjëherë në pasqyrën përmbledhëse të të ardhurave.

Raiffeisen INVEST – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017

(Shumat në Lek, nëse nuk shprehet ndryshe)

2. Përmbledhje e politikave kontabël të rëndësishme (vazhdim)

j) Aktive dhe detyrimet financiare (vazhdim)

iv. Identifikimi dhe matja e zhvlerësimit

Në çdo datë raportimi Shoqëria vlerëson, nëse ka një evidence objektive që aktivet financiare, të cilat nuk mbahen me vlerën e drejtë përmes fitim - humbjes, janë zhvlerësuar. Aktivet financiare zhvlerësohen kur evidenca objektive paraqet që një ngjarje që sjell humbje ka ndodhur pas njohjes fillestare të aktivitetit dhe që ngjarja që sjell humbje ka ndikim në flukset e ardhshme të parasë së aktivitetit, të cilat mund të maten me besueshmëri.

v. Investime të mbajtura deri në maturim

Investimet e mbajtura deri në maturim janë aktive financiare me pagesa fikse ose të përcaktuara dhe maturitet të fiksuar që Shoqëria ka synimin e qartë dhe aftësinë për të mbajtur deri në maturim, dhe të cilat nuk janë përcaktuar me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes ose në dispozicion për shitje. Investimet e mbajtura deri në maturim mbahen me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv. Çdo shitje ose riklasifikim i shumave të konsiderueshme të investimeve të mbajtura deri në maturim që nuk janë afër maturimit të tyre do të rezultonte në riklasifikimin e të gjitha investimeve të mbajtura deri në maturim si të disponueshme për shitje, dhe do të parandalonte Shoqërinë të klasifikonte letrat me vlerë për qëllime investimi si instrumenta të mbajtura deri në maturim për periudhën aktuale dhe gjatë dy viteve financiare pasuese.

vi. Investimeve të mbajtura me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes

Shoqëria mban disa instrumenta me vlerën e drejtë, me ndryshimet e vlerës së drejtë të njohura menjëherë në fitim ose humbje. Një prezantim të detajuar të matjeve të vlerës së drejtë mund ta gjeni në shënimin 8 dhe 9.

k) Mjetet monetare dhe ekuivalentë të tyre

Mjetet monetare dhe ekuivalentë të tyre përfshijnë aktive financiare shumë likuide me maturitet më të vogël se tre muaj, të cilat janë subjekt i rrezikut të parëndësishëm në ndryshimet e vlerës së tyre të drejtë, dhe përdoren nga Shoqëria në menaxhimin e angazhimeve të saj afat-shkurtra. Mjetet monetare dhe ekuivalentet e saj mbahen në pasqyrën e pozicionit financiar me koston e amortizuar.

l) Aktive afatgjata materiale

• *Njohja dhe matja*

Zërat e aktiveve afatgjata materiale paraqiten me kosto minus zhvlerësimin e akumuluar dhe humbjet e akumuluar nga rënia në vlerë.

Kosto përfshin shpenzime që janë drejtpërdrejt të ngarkueshme për blerjen e aktivitetit, kosto e aktiveve të ndërtuara nga vetë Shoqëria që përfshin koston e materialeve dhe të fuqisë punëtore, si dhe ndonjë kosto tjetër që lidhet drejtpërdrejt me vënien e aktivitetit në vendin dhe kushtet e nevojshme që ai të jetë i përdorshëm në mënyrën e synuar nga Drejtimi dhe koston e çmontimit dhe kthimit të vendndodhjes në kushtet e duhura.

Kur pjesë të një elementi të aktiveve afatgjata materiale kanë jetëgjatësi të dobishme të ndryshme, ato kontabilizohen si elementë të veçanta të aktiveve afatgjata materiale.

Raiffeisen INVEST – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017

(Shumat në Lek, nëse nuk shprehet ndryshe)

(2) Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

l) Aktive afatgjata material (vazhdim)

• *Kosto vijuese*

Kostoja e zëvendësimit të një pjese të një elementi të aktiveve afatgjata materiale njihet në vlerën e mbartur të elementit nëse është e mundshme që përfitime ekonomike, në të ardhmen që i atribuohen atij elementi, do të rrjedhin në Shoqëri, dhe kostoja e tij mund të matet me besueshmëri. Kostot e shërbimeve ditore të aktiveve afatgjata materiale njihen në pasqyrën e veçantë përmbledhëse të të ardhurave në momentin kur ndodhin.

• *Amortizimi*

Amortizimi njihet në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve duke përdorur metodën e vlerës së mbetur. Normat vjetore të amortizimit janë si më poshtë:

Kategoria e aktiveve	2017	2016
Pajisje zyre	20%	20%
Pajisje informatike	25%	25%
Automjete	20%	20%

m) Aktivet afatgjata jomateriale

Aktivët afatgjata jomateriale të blera nga Shoqëria paraqiten me kosto minus amortizimin e akumuluar dhe humbjet e akumuluar nga rënia në vlerë,

Shpenzimet e mëvonshme mbi aktivët afatgjata jomateriale kapitalizohen vetëm kur këto shpenzime lidhen me rritjen e përfitimit të ardhshëm ekonomik prej aktivitetit. Të gjitha shpenzimet e tjera njihen në periudhën që ndodhin në pasqyrën e veçantë përmbledhëse të të ardhurave.

Amortizimi njihet në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve duke përdorur metodën e vlerës së mbetur. Norma vjetore e amortizimit është 25%.

n) Aktive dhe detyrime të tregtueshme

Aktivët dhe detyrimet e tregtueshme janë ato aktive dhe detyrime që Shoqëria i blen ose i mban kryesisht për qëllimin e shitjes ose riblerjes në periudhën afatshkurtër, ose i mban si pjesë e portofolit, i cili përdoret për ruajtjen e pozicionit, ose për përfitime afatshkurtra. Aktivët dhe detyrimet e tregtueshme, fillimisht njihen me kosto dhe më vonë maten me vlerën e drejtë në pasqyrën e veçantë të pozicionit financiar, duke i kaluar kostot direkte të transaksionit si fitim ose humbje në pasqyrën e të ardhurave të tjera përmbledhëse, çdo fitim ose humbje si pasojë e ndryshimit në vlerën e drejtë.

3. Vlerësime dhe gjykime kontabël

Përgatitja e pasqyrave financiare kërkon që drejtimi të kryejë gjykime, vlerësime dhe supozime të cilat ndikojnë në aplikimin e politikave dhe shumave të raportuara të aktiveve dhe detyrimeve, të ardhurave dhe shpenzimeve. Rezultatet aktuale mund të ndryshojnë nga ato të vlerësuara.

Vlerësimet dhe supozimet rishikohen në mënyrë të vazhdueshme. Rishikimet e vlerësimeve kontabël njihen në periudhën në të cilën vlerësimi rishikohet dhe në periudhat e ardhshme nëse kanë ndikim. Në veçanti, informacioni mbi elementët e rëndësishëm të vlerësimit të pasigurive dhe gjykimeve kritike për aplikimin e politikave kontabël që kanë efekt material në vlerat kontabël të pasqyrave financiare jepet në shënimet 21 and 22.

Raiffeisen INVEST – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017

(Shumat në Lek, nëse nuk shprehet ndryshe)

4. Adoptimi i standartet dhe interpretimeve të reja ose të rishikuara

Zbatimi fillestar i ndryshimeve të reja në standartet ekzistuese në fuqi për periudhën raportuese aktuale. Ndryshimet e mëposhtme në standartet ekzistuese dhe interpretimi i ri i lëshuar nga Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit (BSNK), janë në fuqi për periudhën raportuese:

Ndryshime në SNK 7 “ Pasqyra e Levizjes së Parasë”- Iniciativa e informacioneve shpjeguese (efektive per periudhat vjetore duke filluar në ose pas datës 1 Janar 2017),

Ndryshime në SNK 12 “Tatimi mbi të Ardhurat” – Njohja e aktiveve tatimore të shtyra për humbjet e parealizuara (efektive per periudhat vjetore duke filluar në ose pas datës 1 Janar 2017),

Ndryshime në SNRF 12 si pasojë e “Përmirësimeve të SNRF-ve (cikli 2014-2016)” rezultuar nga projekti i përmirësimit vjetor të SNRF (SNRF 1, SNRF 2, dhe SNK 28) kryesisht me një pikëpamje per të eliminuar mospërputhjet dhe per të qartësuar formulimin (ndryshimet mbi SNRF 12 do të jenë të aplikueshme per periudhat vjetore duke filluar në ose pas datës 1 Janar 2017).

Adaptimi i këtyre ndryshimeve tek standartet ekzistuese nuk ka çuar në ndryshime për sa i përket politikave kontabël të Shoqërisë.

5. Standardet e reja dhe ndryshimet në standartet ekzistuese në çështje që nuk janë adoptuar ende.

Në datën e autorizimit të këtyre pasqyrave financiare, standartet e reja të mëposhtme, ndryshimet në standartet ekzistuese dhe interpretimi i ri ishin publikuar, por ende jo efektive:. Asnjë prej tyre nuk pritet të ketë efekt material tnë pasqyrat e Shoqërisë.

- **SNRF 9 "Instrumentet financiare"** (efektive për periudhat vjetore që fillojnë më dhe pas datës 1 Janar 2018),

Shoqëria menaxhuese parashikon se zbatimi i SNRF 9 në të ardhmen mund të ketë një ndikim në shumat e njohura në aktivet dhe detyrimet financiare. Pritet që SNRF 9 të rrisë nivelin e përgjithshëm të provigjoneve për aktivet dhe detyrime. Parashikimi është i bazuar në një kërkesë për të njohur provigjonet në shumën e parashikuar të kredive të pashlyera.

Më 27 dhjetor 2017, Parlamenti European publikoi rregulloren (EU) 2017/2395 mbi kërkesat në tranzicion drejt SNRF 9. Rregullorja mundëson zgjedhjen midis dy metodave të ndryshme përsa i përket njohjes së efektit të implementimit të standartit në kapitalin rregullator:

1. Njohja e efektit të plotë në mënyrë lineare, e shpërndarë në një periudhë 5 vjecare, ose
2. Njohja e impaktit të plotë në ditën e përshtatjes.

Shoqëria menaxhuese ka vendosur të aplikojë metodën e dytë.

Klasifikimi dhe Matja e Përgjithshme

SNRF 9 përmban një përqsaje të re për klasifikimin dhe matjen e aktiveve financiare, që reflekton modelin e biznesit sipas të cilit menaxhohen aktivet dhe karakteristikat e fluksit të parasë së tyre.

Shoqëria menaxhuese do të aplikojë katër kategori për klasifikimin e Aktiveve Financiare:

- Aktivet financiare të matura me kosto të amortizuar (KA)
- Aktivet financiare të matura me vlerë së drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (VDNATGJ)

Raiffeisen INVEST – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017

(Shumat në Lek, nëse nuk shprehet ndryshe)

5. Standardet e reja dhe ndryshimet në standardet ekzistuese në çështje që nuk janë adoptuar ende (vazhdim).

- Akitvet Financiare të detyrueshme për tu matur me vlerë të drejtë nëpërmjet fitim-humbjes (VDNFH) dhe
- Aktive Financiare të matura me vlerë të drejte nëpërmjet pasqyrave të fitim-humbjes (VDNFH)

Kategoritë ekzistuese të SNK 39 si: të mbajtura deri në maturim, kredi dhe llogari të arkëtueshme, të vlefshme për shitje do të eliminohen.

Aktivitet Financiare do të maten me koston e amortizuar nëse plotësohen të dy kushtet e mëposhtme:

- Aktivi mbahet sipas një modeli biznesi, objektivi i të cilit është të mbajë aktive financiare për të mbledhur flukse monetare kontraktuale
- Kushtet kontraktuale të aktivitet financiar shprehin qartë termat kohorë të flukseve monetare, të cilat janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit mbi principalin e mbetur.

Objektivi i një modeli biznesi mund të jetë mbajtja e aktiveve financiare për të mbledhur flukse monetare kontraktuale, edhe në rastin kur shitje të aktiveve financiare kanë ndodhur ose priten që të ndodhin.

Një aktiv financiar klasifikohet si i matur me VDNATGJ nëse ai mbahet nëpërmjet një modeli biznesi, objektivi i të cilit është të mbledhë flukse monetare kontraktuale dhe të shesë aktive financiare, kur kushtet kontraktuale të aktiveve financiare specifikojnë datat e caktuara të flukseve monetare, të cilat janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit mbi principalin e mbetur.

Për njohjen fillestare të një instrumenti kapitali neto që nuk mbahet për shitje, Shoqëria menaxhuese mund të zgjedhë të paraqesë në mënyrë të pakthyeshme ndryshimet e mëvonshme në vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse. Kjo përzgjedhje bëhet për çdo investim individualisht dhe mbulon interesa strategjike që nuk paraqiten plotësisht në mënyrë të konsoliduar. Të gjithë aktivitet e tjerë financiare, që nuk plotësojnë kriteret për tu klasifikuar si të matura me koston e amortizuar ose VDNATP, klasifikohen si të matura me vlerën e drejtë, ndryshimet e të cilës njohen në fitim-humbje. Si rrjedhojë, Shoqëria menaxhuese ka mundësinë që në njohjen fillestare të përcaktojë në mënyrë të pakthyeshme një aktiv financiar, matja e të cilit bëhet me VDNFH, nëse të vepruarit në këtë mënyrë eliminon ose redukton ndjeshëm një mospërputhje matjeje ose njohjeje, për shembull një mospërputhje kontabël që do të lindte nga matja e aktiveve ose detyrimeve, ose njohja e fitimeve dhe humbjeve në to, në baza të ndryshme. Një aktiv financiar klasifikohet në një nga këto kategori në njohjen e tij fillestare.

Vlerësimi i modelit të biznesit

Shoqëria menaxhuese ka vlerësuar objektivin e modelit të biznesit në të cilin një aktiv financiar mbahet në nivel portofoli, dhe kjo reflekton më së miri mënyrën se si menaxhohet biznesi dhe se si informacioni i përcillet drejtimit.

Në vlerësimin se cili model biznesi është i përshtatshëm, janë shqyrtuar kriteret e mëposhtme:

- Si performanca e modelit të biznesit (dhe aktiveve financiare të këtij modeli) janë vlerësuar dhe raportuar drejt personelit drejtues të njësisë ekonomike;
- Si ndikojnë rreziqet në performancën e modelit të biznesit (dhe aktiveve financiare të mbajtura brenda atij modeli) dhe mënyra e menaxhimit të këtyre rreziqeve;
- Si kompensohen drejtuesit e biznesit, p.sh. nëse kompensimi bazohet në vlerën e drejtë të aktiveve financiare ose në flukset monetare kontraktuale të mbledhura;
- Frekuenca, vlera dhe koha e realizimit të shitjeve në periudhat e mëparshme, arsyet për shitjet dhe pritshmëria për aktivitetin e ardhshëm të shitjeve; dhe
- Nëse aktiviteti i shitjeve dhe mbledhja e flukseve monetare kontraktuale janë pjesë integrale e modelit të biznesit apo ndodhin në mënyrë të rastësishme (modelet mbajtur deri në maturim dhe mbajtur për shitje)

Raiffeisen INVEST – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017

(Shumat në Lek, nëse nuk shprehet ndryshe)

5. Standardet e reja dhe ndryshimet në standardet ekzistuese në çështje që nuk janë adoptuar ende (vazhdim).

Aktivitetet financiare që mbahen për tregtim dhe ato që vlerësohen me vlerë të drejtë do të maten me VDNFH.

Analizë e Karakteristikave të Flukseve Monetare Kontraktuale

Pasi Shoqëria menaxhuese përcakton se modeli i biznesit të një portofoli specifik është mbajtja e asetëve financiare për të mbledhur flukse monetare kontraktuale (ose njëkohësisht mbledhja e flukseve monetare kontraktuale dhe shitja e aktiveve financiare), duhet të vlerësojë nëse kushtet kontraktuale të aktivitetit financiar specifikojnë datat e caktuara të flukseve monetare, të cilat janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit mbi principalin e mbetur. Për këtë qëllim, interesi përcakton vlerën në kohë të parasë, rrezikun e kredisë që lidhet me shumën e principalit të papaguar gjatë një periudhe të caktuar kohore. Rreziqe dhe kosto të tjera themelore të huadhënies, si dhe një marzhin e fitimit. Ky vlerësim do të kryhet për çdo instrument në datën e njohjes fillestare të aktivitetit financiar.

Kur vlerëson nëse flukset monetare kontraktuale janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit, Shoqëria menaxhuese do të marrë parasysh kushtet kontraktuale të instrumentit. Kjo do të përfshijë vlerësimin nëse aktiviteti financiar përmban një kusht kontraktual që mund të ndryshojë kohën ose shumën e flukseve të mjeteve monetare kontraktuale në mënyrë që të mos plotësojë këtë kusht. Shoqëria menaxhuese do të marrë në konsideratë:

- Parapagimin, kushtet e zgjatjes së kontratës
- Veçoritë e levës financiare
- Nëse një kusht i kontratës është i limituar në aktive ose flukse monetare specifike
- Instrumentet e lidhura me kontratë

Në vitin 2018, BSNK publikoi një amendament për SNRF 9 në lidhje me tiparet e parapagimit me kompensim negativ. Kompensimi negativ lind kur kushtet kontraktuale lejojnë huamarrësin të papagujë instrumentin para maturimit kontraktual, por shumën e parapagimit mund të jetë më e vogël se shumën e papaguara të principalit dhe interesit. Megjithatë, për t'u kualifikuar për matjen me anë të Kostos së Amortizuar, kompensimi negativ duhet të jetë kompensim i arsyeshëm për përfundimin e parakohshëm të kontratës. Shoqëria menaxhuese nuk pret një volum të lartë të parapagimeve me kompensim negativ, i cili duhet të matet detyrimisht me VDNFH.

Modifikimi i vlerës kohore të parasë dhe testit të vlerësimit

Vlera në kohë e parasë është elementi i interesit që merr në konsideratë kalimin e kohës (SNRF 9. B4. 1.9A). Nuk merr parasysh rreziqet e tjera (kredisë, likuiditetit etj) ose kostot (administrative, etj.) të lidhura me mbajtjen e një aktiviteti financiar.

Në disa raste, elementi i vlerës në kohë të parasë mund të mos jetë plotësisht i saktë. Një rast i tillë ndodh kur norma e interesit e një aktiviteti financiar rivendoset periodikisht, por frekuenca e kësaj rivendosjeje nuk përputhet me maturitetin e normës së interesit. Në këtë rast njësitë duhet të vlerësojnë modifikimin, në mënyrë që të përcaktojnë nëse flukset monetare kontraktuale përfaqësojnë akoma pagesa vetëm të interesit dhe principalit, që do të thotë maturiteti i rivendosjes nuk ndryshon ndjeshëm flukset e mjeteve monetare nga një instrument standard i përsosur.

5. Standardet e reja dhe ndryshimet në standardet ekzistuese në çështje që nuk janë adoptuar ende (vazhdim).

Vlerësimi i ndikimit në klasifikim dhe matje

SNRF 9 do të ndikojë në klasifikimin dhe matjen e aktiveve financiare të mbajtura të Bankës më 1 Janar 2018 si më poshtë:

Kreditë dhe paradhëniet për Kompanine menaxhuese dhe klientët, të klasifikuar si hua dhe llogari të arkëtueshme të matura me koston e amortizuar sipas SNK 39, do të maten me koston e amortizuar në përputhje me SNRF 9.

Aktivet financiare të mbajtura deri në maturim, të matura me koston e amortizuar sipas SNK 39, si rregull gjithashtu do të maten me koston e amortizuar në përputhje me SNRF 9.

Instrumentet e borxhit të vlefshëm për shitje, të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet kapitalit sipas SNK 39, si rregull gjithashtu do të maten në VDNATGJ në përputhje me SNRF 9.

Kontabiliteti mbrojtës

SNRF 9 lejon opsionet e kontabilitetit mbrojtës. Shoqëria menaxhuese planifikon të vazhdojë të zbatojë dispozitat për kontabilitetin mbrojtës në përputhje me SNK 39, duke marrë parasysh ndryshimet të paraqitura në shënimet shpjeguese sipas SNRF 7.

Zhvlerësimi i përgjithshëm

Llogaritja e humbjeve të pritura të kredisë kërkon përdorimin e parashikimeve kontabël të cilat, sipas përkufizimit, rrallëherë do të jenë të barabarta me rezultatet aktuale. Drejtimi ushtron gjykim në zbatimin e politikave kontabël të Grupit.

Shoqëria menaxhuese vlerëson në bazë të parashikimit humbjet e pritura të kredisë të lidhura me aktivet e saj të borxhit të mbartura me koston e amortizuar dhe VDNATGJ, dhe me ekspozimin që rrjedh nga angazhimet e huasë, kontratat e qirasë dhe kontratat e garancisë financiare. Shoqëria menaxhuese njeh provigjion për humbje të tilla në çdo datë raportimi.

Matja e humbjeve të pritshme të kredisë

Matja e humbjeve të pritura të kredisë pasqyron një vlerë të paanshme dhe me probabilitet të ponderuar që përcaktohet duke vlerësuar një sërë rezultatesh të mundshme, vlerën në kohë të parasë dhe informacionin e arsyeshëm dhe të mbështetur që është në dispozicion pa kosto ose përpjekje të panevojshme në datën e raportimit për ngjarjet e kaluara, aktuale dhe parashikimet e kushteve të ardhshme ekonomike.

Matja e lejesës për humbjet e pritshme të kredisë për aktivet financiare të matura me koston e amortizuar dhe vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse, është një zonë që kërkon përdorimin e modeleve komplekse dhe supozimeve të rëndësishme në lidhje me kushtet e ardhshme ekonomike dhe sjelljen e kredisë. Vlerësime të rëndësishme:

- Përcaktimi i kritereve për rritje të ndjeshme të rrezikut të kredisë
- Zgjedhja e modeleve dhe supozimeve të përshtatshme për matjen e humbjeve të pritura të kredisë
- Vendosja e numrit dhe peshave relative të skenarëve të ardhshëm për secilin lloj produkti/tregu dhe humbjet e pritura të kredisë të lidhura
- Krijimi i grupeve të aktiveve financiare të ngjashme me qëllim matjen e humbjeve të pritshme të kredisë.

Vlerësimi i ekspozimit të kredisë për qëllime të menaxhimit të rrezikut është kompleks dhe kërkon përdorimin e modeleve. Vlerësimi i rrezikut të kredisë për një portofol të aktiveve përfshin vlerësime të mëtejshme në lidhje me mundësitë e mosshlyerjeve të ndodhura, të raporteve të lidhura me humbjen dhe korrelacioneve të mosshlyerjeve ndërmjet palëve.

5. Standardet e reja dhe ndryshimet në standardet ekzistuese në çështje që nuk janë adoptuar ende (vazhdim).

Shoqëria menaxhuese mat rrezikun e kredisë duke përdorur probabilitetin e mosshlyerjes së kredive, ekspozimin në mosshlyerje të kredisë dhe humbjet nga mosshlyerja. Kjo është një metodë mbizotëruese e përdorur për qëllimet e matjes së humbjeve të pritshme të kredisë sipas SNRF 9.

SNRF 9 përshkruan një model me tre hapa për zhvlerësimin bazuar në ndryshimet në cilësinë e kredisë që nga njohja fillestare. Ky model kërkon që një instrument financiar, i cili nuk është i zhvlerësuar nga kreditë në njohjen fillestare, klasifikohet në Fazën 1 dhe rreziku i tij i kreditit monitorohet vazhdimisht. Nëse është identifikuar një rritje e ndjeshme e rrezikut të kredisë që nga njohja fillestare, instrumenti financiar kalon në Fazën 2, por nuk konsiderohet të jetë i zhvlerësuar nga kredia. Nëse instrumenti financiar është i zhvlerësuar nga kreditimi, instrumenti financiar më pas zhvendoset në Fazën 3.

Për instrumentet financiare në Fazën 1, humbja e pritshme e kredisë matet me një shumë të barabartë me pjesën e humbjeve të pritshme të kredisë që rezultojnë nga ngjarjet e mundshme gjatë 12 muajve të ardhshëm. Instrumentet në Fazat 2 ose 3 kanë humbjet e pritshme të kredive të matura në bazë të humbjeve të pritura të kredisë gjatë gjithë jetëgjatësisë. Sipas SNRF 9, kur matet humbja e pritshme e kredisë është e nevojshme të merret në konsideratë informacioni për të ardhmen. Aktivet financiare të blera ose me origjinë nga kreditë e zhvlerësuara janë aktive financiare të cilat janë të zhvlerësuara nga kredia në njohjen fillestare. Humbja e pritshme e kreditit matet në vazhdimësi të jetës (Faza 3).

Rritja e ndjeshme e rrezikut të kredisë

Shoqëria menaxhuese konsideron që një instrument financiar ka përjetuar një rritje të ndjeshme të rrezikut të kredisë kur një ose më shumë nga kriteret e mëposhtme sasiore, cilësore ose ndaluese të mëposhtme janë plotësuar:

Kriteret sasiore

Shoqëria menaxhuese përdor kriteret sasiore si tregues parësor të rritjes së konsiderueshme të rrezikut të kredisë për të gjitha portofolet materiale.

Për vlerësimin sasiore, Shoqëria menaxhuese krahason kurbën e probabilitetit të mospagimit për të gjithë jetëgjatësinë me të dhënat e matura, me kurbën e ardhshme të probabilitetit të mos pagimit në datën e njohjes fillestare. Për vlerësimin e kurbës së probabilitetit të mospagimit për të gjithë jetëgjatësinë në datën e njohjes fillestare, bëhen supozime rreth strukturës së saj. Për instrumentet financiare me vlerësim të lartë, supozohet se kurba do të përkeqësohet me kalimin e kohës. Për instrumentet financiare me vlerësim të ulët, supozohet se kurba do të përmirësohet me kalimin e kohës. Shkalla e përmirësimit ose përkeqësimit do të varet nga niveli i vlerësimit fillestar.

Shoqëria menaxhuese nuk është në dijeni të ndonjë praktike tregu të pranuar përgjithësisht, e cila specifikon një nivel për të cilin një instrument financiar duhet të transferohet në Fazën 2. Nga kjo perspektivë, pritet që rritja e probabilitetit të mospagimit në datën e raportimit, e cila konsiderohet e rëndësishme, do të zhvillohet gjatë një periudhe kohore si rezultat i një procesi përsëritës ndërmjet pjesëmarrësve të tregut dhe mbikëqyrësve.

Kriteret cilësore

Shoqëria menaxhuese përdor kriteret cilësore si një tregues dytësor për rritje të rëndësishme të rrezikut të kredisë për të gjitha portofolet materiale. Transferimi në Fazën 2 zhvillohet kur plotësohen kriteret e mëposhtme.

Për portofolet qeveritare, bankare, të korporatave dhe të financave të projektit, nëse huamarrësi plotëson një ose më shumë nga kriteret e mëposhtme:

- Treguesit e jashtëm të tregut
- Ndryshime në kushtet e kontratës
- Ndryshime në qasjen e drejtimit

5. Standardet e reja dhe ndryshimet në standardet ekzistuese në çështje që nuk janë adoptuar ende (vazhdim).

6. Gjykimi i ekspertëve

Vlerësimi i një rritjeje të konsiderueshme të rrezikut të kredisë përfshin informacione të ardhshme dhe kryhet në baza tremujore në një nivel marrëveshjeje për të gjithë portofolet jo të tregtueshme të mbajtur nga Shoqëria menaxhuese.

Për portofolet e tregëtueshme, nëse huamarrësi plotëson një ose më shumë nga kriteret e mëposhtme:

- Lëshime përsa i përket marrëveshjes së kredisë, kur huamarrësi po kalon vështirësi
- Gjykimi i ekspertëve

Vlerësimi i një rritjeje të konsiderueshme të rrezikut të kredisë përfshin informacion për të ardhmen dhe kryhet në baza mujore në një nivel marrëveshjeje për të gjitha portofolet retail të mbajtura nga Shoqëria menaxhuese.

Ndalesa

Nëse një huamarrës vonohet më shumë se 30 ditë për pagesat e tij kontraktuale, instrumenti financiar mendohet të ketë patur një rritje të ndjeshme në rrezikun e kredisë dhe në këtë rast, aplikohet një ndalesë. Në disa raste të kufizuara, supozimi se aktivet financiare të cilat janë me më shumë se 30 dite vonesa duhet të kalojnë në Fazën 2, hidhet poshtë.

Shoqëria menaxhuese nuk ka përdorur përjashtimin që vjen nga rreziku i ulët I kredisë për klientët huamarrës; megjithatë, përdor në mënyrë selective përjashtimin që vjen nga rreziku i ulët i kredisë për instrumentat e borxhit.

Përcaktimi i mospagimit dhe aktiveve të zhvlerësuara nga kreditimi

Shoqëria menaxhuese përcakton që një instrument financiar është në mospagim, i cili është plotësisht i linjësuar me përkufizimin e zhvlerësimit nga kreditimi, kur plotëson një ose më shumë nga kriteret e mëposhtme:

- Huamarrësi është më shumë se 90 ditë me vonese për pagesat e tij kontraktuale;
- Nuk është bërë asnjë përpjekje për të hedhur poshtë supozimin se asetet financiare të cilat janë më shumë se 90 ditë me vonese duhet të jenë në Fazën 3.

Huamarrësi ka gjasa për të mos paguar, që tregon se është në vështirësi të konsiderueshme financiare. Këto janë raste kur:

- Huamarrësit i janë mundësuar lëshime për një afat të gjatë për shkak të vështirësive që është duke kaluar ose mund të kalojë
- Huamarrësi është i vdekur
- Huamarrësi është i paafte të paguajë
- Huamarrësi është në kundërshtim me kushtet financiare të kontratës
- Nuk ka një treg aktiv për aktivin financiar për shkak të vështirësive financiare
- Është e mundshme që huamarrësi të hyjë në falimentim
- Aktivet financiare janë blerë ose origjinojnë me një zbritje të thellë nga cmimi, që pasqyron humbjet e shkaktuara të kredisë.

Kriteret e mësipërme janë zbatuar mbi të gjitha instrumentet financiare të mbajtura nga Shoqëria menaxhuese dhe janë në përputhje me përkufizimin e mospagimit të përdorur për qëllime të menaxhimit të brendshëm të rrezikut të kredisë.

5. Standardet e reja dhe ndryshimet në standardet ekzistuese në çështje që nuk janë adoptuar ende (vazhdim).

Shpjegimi i të dhënave, supozimeve dhe teknikave të vlerësimit

Humbja e pritshme e kredisë matet në bazë të një periudhe 12-mujore ose jetëgjatësisë, në varësi të faktit nëse ka ndodhur një rritje e konsiderueshme në rrezikun e kredisë që nga njohja fillestare ose nëse një aktiv konsiderohet si i dëmtuar nga kredia.

Informacioni ekonomik për të ardhmen gjithashtu përfshihet në përcaktimin e probabilitetit të mospagimit 12-mujor dhe të probabilitetit të mospagimit për të gjithë jetëgjatësinë e aktivit, ekspozimit në mospagim dhe humbja nga mospagimi. Këto supozime ndryshojnë sipas llojit të produktit. Humbjet e pritshme të kredisë janë prodhimi i probabilitetit të mospagimit, humbja nga mospagimi, ekspozimi në mospagim dhe faktorit skontues (FS).

Probabiliteti i mosshlyerjes

Probabiliteti i mosshlyerjes paraqet mundësinë që një huamarrës nuk përmbush detyrimet financiare gjatë 12 muajve të ardhshëm ose gjatë jetës së mbetur të detyrimit. Si rregull, probabiliteti i mosshlyerjes është llogaritur duke përdorur probabilitetin rregullator 12 mujor të mosshlyerjes, pa asnjë marzh konservativizmi. Më pas përdoren metoda të ndryshme statistikore për të gjeneruar një vlerësim se si do të llogaritet profili i mosshlyerjes nga pika e njohjes fillestare e përgjatë gjithë jetës së kredisë ose portofolit të huave.

Në rastet e kufizuara kur disa të dhëna nuk janë në dispozicion, për llogaritjen përdoret grupimi, mesatarja ose krahasimi i të dhënave.

Humbja nga mosshlyerja

Humbja nga mosshlyerja, paraqet pritshmërinë që ka Shoqëria menaxhuese për shkallën e humbjes lidhur me ekspozim që nuk është paguar në kohë. Kjo humbje varion sipas produktit apo palës së tretë nga e cila rrjedh. Humbja nga mospagimi shprehet si përqindje për njësi ekspozimi në kohën e mospagimit. Ajo llogaritet në bazë 12 mujore ose për të gjithë jetëgjatësinë, ku humbja nga mospagimi 12-mujor është përqindja e humbjes që pritet të pësohet nëse ndodh mospagimi në 12 muajt e ardhshëm dhe humbja nga mospagimi gjatë jetës është përqindja e humbjes që pritet të pësohet nëse mospagimi ndodh gjatë jetës së mbetur.

Ekspozimi i mosshlyerjes

Ekspozimi në mospagim bazohet në shumat që Shoqëria menaxhuese pret që klientët t'i kenë borxh në kohën e mospagimit, gjatë 12 muajve të ardhshëm ose gjatë jetës së mbetur. Ekspozimi në Mospagim 12-mujor dhe gjatë jetëgjatësisë përcaktohen në bazë të profilit të pagesës së pritshme, e cila ndryshon sipas llojit të produktit. Për produktet e amortizueshme dhe huatë që mundësojnë shlyerjen e njehershme të principalit në maturim (bullet), llogaritja e ekspozimit në mospagim është bazuar në shlyerjet kontraktuale të huamarrësit gjatë një periudhe 12 mujore ose për të gjithë jetëgjatësinë. Aty ku është e përshtatshme, në llogaritje merren parasysh supozimet e ripagimit/rifinancimit të parakohshëm.

Për produktet rrotulluese (revolving), ekspozimi në mospagim llogaritet duke shtuar shumës së tërhequr një faktor konvertimi të kedisë, i cili lejon tërheqjen e pritshme të kufirit të mbetur deri në kohën e mospagimit. Marzhet rregullatorë të kujdeshme hiqen nga faktori i konvertimit të kredisë. Në rastet e kufizuara kur disa të dhëna nuk janë plotësisht të disponueshme, për llogaritjen përdoret krahasimi i inputeve.

5. Standardet e reja dhe ndryshimet në standardet ekzistuese në çështje që nuk janë adoptuar ende (vazhdim).

Faktori skontues

Si rregull, për ekspozime në pasqyrën e pozicionit financiar që nuk janë qera financiare ose instrumenta të blerë ose të origjinuar nga zhvlerësimi i kredisë, norma skontuese e përdorur në llogaritjen e humbjes së pritshme të kredisë është norma efektive e interesit ose një përafrim i saj.

Humbja e pritshme e kredisë është një produkt i Probabilitetit të mosshlyerjes, humbja nga mosshlyerja dhe Ekspozimi i mosshlyerjes, shumëzuar me probabilitetin e mungesës së mospagimit (probabilitetin e pagimit) të një periudhe më para periudhës kohore të konsideruar. Kjo e fundit shprehet nga funksioni i mbijetesës S. Kjo llogarit vlerat e ardhshme të humbjeve të pritura të kredisë, të cilat pastaj skontohen në datën e raportimit dhe më pas mblidhen. Vlerat e llogaritura të humbjeve të pritshme të kredisë peshohen me një skenar të ardhshëm.

Modele të ndryshme janë përdorur për të vlerësuar dispozitat e Fazës 3 të shumave të papaguara të kredisë dhe këto mund të grupohen në kategoritë e mëposhtme:

- Qeveritë, klientët korporata, financimet e projektit, institucionet financiare, qeveritë lokale dhe rajonale, kompanitë e sigurimeve dhe ndërmarrjet e investimeve kolektive - Provigjonet e Fazës 3 llogariten nga menaxherët e ristrukturimit që skontojnë flukset e pritshme të parasë sipas normës së përshtatshme efektive të interesit.
- Kredi me hipotekë për individë – Provigjonet e Fazës 3 krijohen duke llogaritur vlerën e zbritur të realizimit të kolateralit.
- Kreditë e tjera të shitjes me pakicë - Provigjonet e Fazës 3 gjenerohen duke llogaritur vlerësimin më të mirë statistikor të humbjes së pritshme, duke marrë parasysh kostot indirekte.

Nuk është bërë asnjë përpjekje për të hedhur poshtë supozimin se aktivet financiare që janë me më shumë se 90 ditë vonesë duhet të jenë në Fazën 3.

Informacion për të ardhmen

Vlerësimi i një rritjeje të konsiderueshme të rrezikut të kredisë dhe llogaritja e humbjeve të pritura të kredisë përfshijnë informacion që sheh nga e ardhmja. Shoqëria menaxhuese ka kryer analiza historike dhe ka identifikuar variabla kryesorë ekonomike që ndikojnë në rrezikun e kredisë dhe humbjet e pritshme të kredisë për çdo portofol.

Gjykim i ekspertëve zbatohet në këtë proces. Parashikimet e variablave ekonomike (skenari ekonomik bazë) sigurohen nga Raiffeisen Research në baza tremujore dhe japin parashikimin më të mirë për ekonominë gjatë tre viteve të ardhshme. Pas tre vjetësh, për të projektuar variablat ekonomike për jetëgjatësinë e plotë të secilit instrument, përdoret një metodë e kthimit në mesatare, që do të thotë se variablat ekonomike kanë tendencë ose të jenë një normë mesatare afatgjatë ose të kenë një normë mesatare të rritjes afatgjatë deri në maturim. Ndikimi i variablave ekonomike mbi probabilitetin e mospagimit, humbja në mospagim dhe ekspozimi në mospagim përcaktohet duke përdorur regresionin statistikor për të kuptuar ndikimin që ndryshimet në këto variabla kanë pasur historikisht në normat e mospagimit dhe mbi përbërësit e humbjes në mospagim dhe ekspozimit në mospagim.

Përveç skenarit ekonomik bazë, Raiffeisen Research gjithashtu ofron një skenar me rastin më të mirë dhe një skenar me rastin më të keq, të ponderuara për të siguruar kapërcimin e jo-linearitetit. Shoqëria menaxhuese ka arritur në konkluzionin se tre skenare ose më pak kapin në mënyrë të përshtatshme jo-linearitetin. Peshat e skenarit përcaktohen nga një kombinim i analizës statistikore dhe gjykimit të ekspertizës së kredisë, duke marrë parasysh gamën e rezultateve të mundshme që secili skenar i zgjedhur përfaqëson.

Shoqëria menaxhuese konsideron që këto parashikime përfaqësojnë vlerësimin më të mirë të rezultateve të mundshme dhe mbulojnë çdo jo-linearitet dhe asimetri të mundshme në portofolet e ndryshme të Bankës.

Raiffeisen INVEST – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017

(Shumat në Lek, nëse nuk shprehet ndryshe)

5. Standardet e reja dhe ndryshimet në standardet ekzistuese në çështje që nuk janë adoptuar ende (vazhdim).

Analiza e ndjeshmërisë

Supozimet më të rëndësishme që ndikojnë në lejesën e humbjes së pritshme së kredisë janë si më poshtë:

- Portofolet e korporatave
 - Prodhimi i Brendshëm Bruto
 - Shkalla e papunësisë
 - Norma afatgjatë e obligacioneve qeveritare
 - Norma e inflacionit
- Portofole e tregtueshme
 - Prodhimi i Brendshëm Bruto
 - Shkalla e papunësisë
 - Çmimet e pasurive të paluajtshme

Tranzicioni

Ndryshimet në politikat kontabël që rrjedhin nga miratimi i SNRF 9 në përgjithësi do të zbatohen në mënyrë retrospektive, përveç siç përshkruhet më poshtë:

- Shoqëria menaxhuese do të përfitojë nga përjashtimi duke e lejuar atë të mos rishikojë informacionin krahasues për periudhat e mëparshme në lidhje me ndryshimet në klasifikimin dhe matjen (duke përfshirë zhvlerësim). Diferencat në vlerën kontabël të aktiveve financiare dhe detyrimeve financiare që rezultojnë nga zbatimi i SNRF 9 njihen në fitimet e paspërndara që nga 1 janari 2018.

Vlerësimet e mëposhtme duhet të bëhen në bazë të fakteve dhe rrethanave që ekzistojnë në datën e aplikimit fillestar:

- Përcaktimi i modelit të biznesit në të cilin mbahet një aktiv financiar.
- Emërtimi dhe revokimi i emërtimeve të mëparshme të aktiveve dhe detyrimeve të caktuara financiare të matura në VDNFH
- Caktimi i disa investimeve strategjike që nuk mbahen për tregtim si në VDNATGJ.

SNRF 15 "Të ardhurat nga kontratat me klientët" dhe ndryshime të mëtejshme (efektiv më ose pas datës 1 Janar 2018),

SNRF 16 "Qiratë" (efektiv për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas datës 1 Janar 2019),

Ndryshimet në SNRF 2 "Pagesat bazuar në Aksione", - Klasifikimi dhe Matja e transaksioneve të pagesave me bazë aksionet (efektiv më ose pas datës 1 Janar 2018),

Ndryshimet në SNRF 4 "Kontratat e sigurimit" - Aplikimi i SNRF 9 "Instrumentat financiarë" me SNRF 4 "Kontratat e sigurimit" (në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2018, ose kur SNRF 9 "Instrumentat financiarë", është aplikuar për herë të parë),

Ndryshimet në SNRF 9 "Instrumentat Financiarë" – Veçoritë e Parapagimit me Kompensim Negativ (efektiv më ose pas datës 1 Janar 2019),

Raiffeisen INVEST – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017

(Shumat në Lek, nëse nuk shprehet ndryshe)

5. Standardet e reja dhe ndryshimet në standardet ekzistuese në çështje që nuk janë adoptuar ende (vazhdim).

Ndryshimet në SNRF 10 "Pasqyrat Financiare të Konsoliduara" dhe SNK 28 "Investimet në pjesëmarrje dhe sipërmarrjet e përbashkëta" - Shitja apo Kontributi i aseteve mes një Investitori dhe bashkëpunëtorëve të tij, ose sipërmarrje të përbashkëta dhe ndryshimeve të mëtejshme (data efektive e shtyrë për kohë të pacaktuar derisa projekti kërkimor mbi metodën e kapitalit neto të jetë përfunduar),

Ndryshimet në SNK 28 "Investimet në pjesëmarrje dhe sipërmarrjet e përbashkëta"- interesa afatgjatë në Pjesëmarrje dhe Ndërmarrje të Përbashkëta (efektiv më ose pas datës 1 Janar 2019),

Ndryshimet në SNK 40 "Aktivet Materiale Afatgjata të Investuara" - Transferimet e aktiveve materiale afatgjata te investuara (efektive më ose pas 1 janarit 2018),

Ndryshime në SNRF 1 dhe SNK 28 si pasojë e "Përmirësimeve të SNRF-ve (cikli 2014-2016)" rezultuar nga projekti i përmirësimit vjetor të SNRF (SNRF 1, SNRF 12, dhe SNK 28) kryesisht me një pikëpamje për të eliminuar mospërputhjet dhe për të qartësuar formulimin (ndryshimet mbi SNRF 1 dhe SNK 28 do të jenë të aplikueshme për periudhat vjetore duke filluar në ose pas datës 1 Janar 2018).

Ndryshimet në standardet e ndryshme "Përmirësimet në SNRF-të (cikli 2015-2017)" që rezultojnë nga përmirësimi i përvitshëm të projektit të SNRF (SNRF 3, SNRF 11, SNK 12 dhe SNK 28) kryesisht me qëllimin që të shmangin mospërputhjet dhe të qartësojnë formulimin (efektiv në periudhat vjetore që fillojnë më ose pas datës 1 janar 2019),

KIRFN 22 "Transaksionet valutë dhe Konsiderata për avancat" (efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2018).

KIRFN 23 "Pasiguria mbi Trajtimin e Tatimit mbi të Ardhurat" efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2018).

Raiffeisen INVEST – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017

(Shumat në Lek, nëse nuk shprehet ndryshe)

6. Paraja dhe ekuivalentët e saj

Paraja dhe ekuivalentët e saj janë mbajtur me kosto të amortizuar në pasqyrën e pozicionit financiar dhe përbëhen nga:

	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Llogari në banka në lek	18,953,641	29,856,768
Depozita në lek	380,000,000	175,000,000
Totali	398,953,641	204,856,768

Në datë 31 dhjetor 2017 depozitat janë si më poshtë:

	Nominal Value	Data e vendosjes	Data e maturimit	Norma e interesit
	380,000,000	07 dhjetor 2017	05 janar 2018	0.10%
Totali	380,000,000			

Në datë 31 dhjetor 2016 depozitat janë si më poshtë:

	Vlera Nominale	Data e vendosjes	Data e maturimit	Norma e interesit
	25,000,000	08 korrik 2016	6 janar 2017	0.10%
	150,000,000	14 dhjetor 2016	6 janar 2017	0.10%
Totali	175,000,000			

7. Llogari të arkëtueshme nga Fondet

Shumat e arkëtueshme nga fondet i përkasin komisioneve të administrimit për muajin të Dhjetor të pagueshme nga të tre Fondet në Administrimin të Shoqërisë, si dhe penaliteteve për tërheqje të parakohshme nga Fondi i Pensionit Vullnetar (të tjera) dhe janë si më poshtë:

	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Te arkëtueshme nga fondi i Investimit Prestigj	60,963,932	55,391,852
Te arkëtueshme nga fondi i Investimit EURO	18,754,659	17,262,167
Te arkëtueshme nga fondi i Pensionit	639,285	520,886
Te tjera	1,151,424	883,313
Totali	81,509,299	74,058,218

Raiffeisen INVEST – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017

(Shumat në Lek, nëse nuk shprehet ndryshe)

6. Paraja dhe ekuivalentët e saj

Paraja dhe ekuivalentët e saj janë mbajtur me kosto të amortizuar në pasqyrën e pozicionit financiar dhe përbëhen nga:

	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Llogari në banka në lek	18,953,641	29,856,768
Depozita në lek	<u>380,000,000</u>	<u>175,000,000</u>
Totali	<u>398,953,641</u>	<u>204,856,768</u>

Në datë 31 dhjetor 2017 depozitat janë si më poshtë:

	Vlera Nominale	Data e vendosjes	Data e maturimit	Norma e interesit
	380,000,000	07 dhjetor 2017	05 janar 2018	0.10%
Totali	<u>380,000,000</u>			

Në datë 31 dhjetor 2016 depozitat janë si më poshtë:

	Vlera Nominale	Data e vendosjes	Data e maturimit	Norma e interesit
	25,000,000	08 korrik 2016	6 janar 2017	0.10%
	150,000,000	14 dhjetor 2016	6 janar 2017	0.10%
Totali	<u>175,000,000</u>			

7. Llogari të arkëtueshme nga Fondet

Shumat e arkëtueshme nga fondet i përkasin komisioneve të administrimit për muajin të Dhjetor të pagueshme nga të tre Fondet në Administrimin të Shoqërisë, si dhe penaliteteve për tërheqje të parakohshme nga Fondi i Pensionit Vullnetar (të tjera) dhe janë si më poshtë:

	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Te arkëtueshme nga fondi i Investimit Prestigj	60,963,932	55,391,852
Te arkëtueshme nga fondi i Investimit EURO	18,754,659	17,262,167
Te arkëtueshme nga fondi i Pensionit	639,285	520,886
Te tjera	<u>1,151,424</u>	<u>883,313</u>
Totali	<u>81,509,299</u>	<u>74,058,218</u>

Raiffeisen INVEST – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017

(Shumat në Lek, nëse nuk shprehet ndryshe)

9. Aktive afatgjata materiale, neto

	Automjete	Pajisje zyre dhe Informatike	Totali
<i>Kosto</i>	18,483,849	12,267,088	30,750,937
Gjendja më 1 janar 2016	-	1,696,116	1,696,116
Shtesa	(1,541,980)	-	(1,541,980)
Pakësime	16,941,869	13,963,204	30,905,073
Gjendja më 31 dhjetor 2016			
	2,504,583	72,560	2,577,143
Shtesa	(7,404,359)	-	(7,404,359)
Pakesime	12,042,093	14,035,764	26,077,857
Gjendja më 31 dhjetor 2017			
<i>Zhvlerësimi i akumuluar</i>			
Gjendja më 1 janar 2016	(3,698,571)	(5,330,586)	(9,029,157)
Shpenzimi i vitit	(2,786,257)	(1,766,198)	(4,552,455)
Pakësime	565,239	-	565,239
Gjendja më 31 dhjetor 2016	(5,919,589)	(7,096,784)	(13,016,373)
	(1,820,045)	(1,674,848)	(3,494,887)
Pakesime	2,429,064	-	2,429,064
Gjendja më 31 Dhjetor 2017	(5,310,570)	(8,771,632)	(14,081,891)
Vlera e mbetur			
Më 31 Dhjetor 2016	11,022,280	6,866,420	17,888,701
Më 31 Dhjetor 2017	6,732,125	5,264,133	11,996,259

Raiffeisen INVEST – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017

(Shumat në Lek, nëse nuk shprehet ndryshe)

10. Aktive afatgjata jomateriale, neto

Aktivët afatgjata jomateriale përfshijnë software të përdorura nga Shoqëria:

	Programe Kompjuterike	Totali
<i>Kosto</i>		
Gjendja më 1 Janar 2016	22,026,722	22,026,722
Shtesa	1,047,600	1,047,600
Pakësime	(235,152)	(235,152)
Gjendja më 31 Dhjetor 2016	22,839,170	22,839,170
Shtesa	162,042	162,042
Pakesime	(375,329)	(375,329)
Gjendja më 31 Dhjetor 2017	22,625,883	22,625,883
<i>Zhvlerësimi i akumuluar</i>		
Gjendja më 1 Janar 2016	11,935,923	11,935,923
Shpenzimi i vitit	(2,655,201)	(2,655,201)
Pakësime	235,152	235,152
Gjendja më 31 Dhjetor 2016	(14,355,972)	(14,355,972)
Shpenzimi i viti	(2,267,612)	(2,267,612)
Pakesime	375,329	375,329
Gjendja më 31 Dhjetor 2017	(16,248,255)	(16,248,255)
Vlera e mbetur		
Më 31 Dhjetor 2016	8,483,199	8,483,199
Më 31 Dhjetor 2017	6,377,629	6,377,629

11. Detyrime të tjera

Detyrimet e tjera dhe provigjonet për detyrime dhe pagesa përbëhen si më poshtë:

	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Detyrime për Banken Kujdestare	5,230,134	4,929,792
Detyrime për Autoritetin e Mbikëqyrjes Financiare	3,063,839	2,772,239
Shpenzime të përlogaritura auditimi	1,703,194	1,548,420
Detyrime për sigurimet shoqërore	430,317	364,234
Tatim mbi të ardhurat nga punësimi	394,642	306,429
Furnitorë	528,900	1,659,277
Të tjera	4,611,047	14,164,247
Totali	15,962,073	25,744,638

Raiffeisen INVEST – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017

(Shumat në Lek, nëse nuk shprehet ndryshe)

12. Kapitali aksionar

Me 31 dhjetor 2017 dhe 2016, kapitali aksionar i rregjistruar është 90,000,000 Lek i përbërë nga 12,857 aksione me vlerë nominale prej 7,000.08 Lek secili. Aksioneri i vetëm i Shoqërisë është Raiffeisen Bank sh.a.

13. Rezerva Ligjore

Bazuar në ligjin nr. 9901 datë 14 prill 2008 “Për tregtarët dhe shoqëritë e tregtare” si dhe statutin e Shoqërisë, Shoqëria mban një rezervë ligjore dhe transferon çdo vit 5% të fitimit neto të realizuar në vitin financiar paraardhës derisa shuma të arrije 10% të vlerës së kapitalit, Duke qënë se rezerva ligjore e ka arritur nivelin 10% të vlerës së kapitalit, nuk ka patur ndryshim në rezervën ligjore gjatë vitit 2017.

14. Tarifa të administrimit të Fondeve

	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Raiffeisen Prestigj	708,565,742	705,392,908
Raiffeisen Invest Euro	214,404,428	197,145,210
Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen	6,842,354	5,544,710
	929,812,523	908,082,828

Të ardhurat e administrimit të Fondeve llogariten mbi Vlerën Neto të Aktiveve ditore për secilin fond, bazuar në tarifën e përcaktuara, të detajuara si më poshtë:

- Fondi Pretigj – 1.25% (vjetore) e vlerës neto të aktiveve;
- Fondi Pensionit – 1.5% (vjetore) e vlerës neto të aktiveve;
- Fondi Raiffeisen Invest Euro – 1.5% (vjetore) e vlerës neto të aktiveve,

Shpenzimi llogaritet në bazë ditore.

15. Të ardhura nga interesi

Të ardhurat nga interesi sipas kategorive përbëhen si më poshtë:

	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Obligacione të qeverise	1,359,000	1,359,000
Depozita me afat dhe llogari rrjedhese	272,863	509,329
	1,631,863	1,868,329

Raiffeisen INVEST – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017

(Shumat në Lek, nëse nuk shprehet ndryshe)

16. Shpenzime personeli

Kosto e personelit përbëhet nga si më poshtë:

	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Paga, shpërblime	(37,665,072)	(36,654,135)
Sigurime shoqërore	(2,927,896)	(2,541,183)
Kosto të tjera të personelit	(1,545,434)	(1,714,081)
Totali	(42,138,402)	(40,909,399)

17. Shpenzime të përgjithshme dhe administrative

Shpenzimet e përgjithshme administrative përbëhen nga si më poshtë:

	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Shpenzime të tjera të administrimit të fondeve të pensionit dhe investimeve	(340,533,200)	(333,077,450)
Sponsorizime	(89,504,146)	(89,356,460)
Shpenzime për bankën depozitare	(60,897,089)	(59,836,648)
Tarifë për Autoritetin e Mbikqyrjes Financiare	(25,149,371)	(31,666,574)
Shpenzime të shitjes me agjent	(16,081,500)	(16,456,500)
Shpenzime mirëmbajtje Invest 2/Bloomberg/Reuters	(10,163,981)	(7,437,976)
Komisione	(7,017,459)	(4,925,908)
Qera	(4,355,900)	(4,460,521)
Taksa dhe TVSH	(3,422,481)	(2,148,014)
Shpenzime të tjera për personeli	(2,312,340)	(4,839,976)
Udhëtime dhe dieta	(2,297,405)	(1,229,842)
Shpenzime telefonike dhe internet	(366,871)	(258,815)
Siguracion	(270,425)	(245,576)
Noter dhe shpenzime ligjore	(25,220)	(177,948)
Të tjera	(6,442,782)	(7,024,007)
Totali	(568,840,168)	(563,142,214)

Shpenzimet e tjera të administrimit të fondeve të investimit lidhen me marrëveshjen e bashkëpunimit midis Raiffeisen Bank sh.a dhe Raiffeisen Invest sh.a datë 03 janar 2013 në bazë të së cilës Raiffeisen Invest sh.a angazhohet të pajisë të gjithë investitorët me një paketë shërbimesh bankare të ofruara nga Raiffeisen Bank sh.a dhe të mbulojë nëpërmjet pagesave mujore të gjitha kostot e shërbimeve të përfshira në paketë. Për vitin 2017 kostoja e shërbimeve të paketës është 950 Lek/për investitor. (2016 : 850 Lek/për investitor deri më 30 prill 2016 dhe 950 Lek/për investitor për gjithë periudhën tjetër)

Bazuar në rregulloren nr. 18/1, datë 15 shkurt 2010 të Bordit të Autoritetit të Mbikqyrjes Financiare (të rishikuar në 6 tetor 2011), shoqëritë e administrimit të fondeve të pensioneve dhe të investimeve duhet të paguajnë kundrejt Autoritetit të Mbikqyrjes Financiare një tarifë vjetore prej 0,05% të vlerës së aktiveve në fund të muajit për fondet e investimeve dhe 0,05% të vlerës së aktiveve në fund të tremujorit për fondet e pensioneve. (2016: 0,05% të vlerës së aktiveve në fund të muajit për fondet e investimeve dhe 0,05% të vlerës së aktiveve në fund të tremujorit për fondet e pensioneve).

Raiffeisen INVEST – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017

(Shumat në Lek, nëse nuk shprehet ndryshe)

18. Tatim fitimi

Shoqëria ka përcaktuar tatimin në fund të vitit në përputhje me legjislacionin shqiptar. Në vitin 2017, për shoqëritë shqiptare norma e tatimit është e barabartë me 15% (2016: 15%) e fitimit të tatueshëm. Më poshtë paraqitet rakordimi i tatimit mbi fitimin i përlogaritur me normën e aplikueshme të tatimit me fitimin kontabël:

	Përqindja efektive e tatimit	31 dhjetor 2017	Përqindja efektive e tatimit	31 dhjetor 2016
Fitmi përpara tatimit		316,632,539		298,690,736
<i>Tatim fitimi i përlogaritur me 15% viti 2017 dhe 2016</i>		<i>(47,494,881)</i>		<i>(44,803,610)</i>
<i>Shpenzimet e pazbritshme</i>		<i>(64,861,898)</i>		<i>(63,216,500)</i>
Tatim fitimi	35.48%	(112,356,779)	36.16%	(108,020,110)

Të përfshirë në shpenzimet e pazbritshme, ka një shumë prej Lek 51,079,980 (in 2016 Lek 49,960,418) që i referohen shpenzimeve për shërbimet e marra nga RBAL.

Tatim fitimi i Shoqërisë rivlerësohet nga menaxhimi në fund të çdo periudhe raportimi. Detyrimet regjistrohen për pozicionet e tatim fitimit që përcaktohen nga menaxhimi si më të mundshmet që të mos rezultojë në tatime shtesë, nëse pozicioni tatimor do të kontestohet nga autoritetet tatimore. Vlerësimi bazohet në interpretimin e ligjeve tatimore në fuqi ose që konsideroheshin në fuqi në fund të periudhës raportuese dhe në çdo gjykim ose rregullore tjetër për të tilla çështje. Detyrimet për gjoba, interesa dhe tatime të tjera nga tatim fitimi njihen duke u bazuar në vlerësimin më të mirë të menaxhimit për shpenzimin e nevojshëm për të mbyllur detyrimin në fund të periudhës raportuese.

19. Administrimi i rrezikut financiar

(a) Të përgjithshme

Shoqëria ka ekspozim në rreziqet e mëposhtme në përdorimin e instrumentave financiare

- Rreziku i kreditimit
- Rreziku i likuiditetit
- Rreziku i tregut
- Rreziku operacional

Ky shenim prezanton informacionin për ekspozimin e Shoqërisë ndaj çdo rreziku të përmendur me sipër, objektivat, politikat dhe procedurat për matjen dhe administrimin e rrezikut si dhe për administrimin e kapitalit të shoqërisë.

Raiffeisen INVEST – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017

(Shumat në Lek, nëse nuk shprehet ndryshe)

19. Administrimi i rrezikut financiar (vazhdim)

Struktura e Administrimit të rrezikut

Bordi administrues ka përgjegjësinë e gjithanshme për themelimin dhe mbikqyrjen e kuadrit të drejtimit të rrezikut të shoqërisë. Bordi është përgjegjës për zhvillimin dhe monitorimin e politikave të administrimit të rrezikut të shoqërisë. Politikat e administrimit të rrezikut janë krijuar për të identifikuar dhe analizuar rreziqet e hasura nga institucioni financiar për të vendosur kufizime dhe kontrole dhe për të monitoruar zbatimin e këtyre kontroleve. Politikat e administrimit të rrezikut rishikohen rregullisht për të reflektuar ndryshimet në kushtet produktet dhe shërbimet e tregut. Shoqëria përmes standarteve dhe procedurave administrative synon të zhvillojë një mjedis kontrolli të disiplinuar dhe konstruktiv në të cilin çdo punonjës të kuptojë rolin dhe detyrat e tij.

(b) Rreziku i kredisë

Risku i kreditimit është risku i humbjeve financiare nëse një klient ose palë e tretë për një instrument financiar nuk arrin të përmbushë detyrimet kontraktuale. Për qëllime të raportimit të manaxhimit të rrezikut, Shoqëria konsideron këta elementë të ekspozimi të rrezikut (siç është rreziku i individit dhe rreziku i sektorit)

Këshilli i Administrimit të Shoqërisë e ka deleguar këtë përgjegjësi për manaxhimin të rrezikut të kreditimit tek Manaxhimi, i cili është përgjegjës për gabimet e rrezikut të kreditimit të Shoqërisë. Investimet e Shoqërisë janë në letra me vlerë të qeverisë shqiptare, ndaj Shoqëria është e ekspozuar vetëm ndaj rrezikut të kreditimit të qeverisë Shqiptare

Ekspozimi maksimal kundrejt rrezikut të kredisë është detajuar më poshtë:

	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Paraja dhe ekuivalentët e saj	398,953,641	204,856,768
Llogari të arkëtueshme nga Fondet	81,509,299	74,058,218
Aktive Financiare të mbajtura deri në maturim	20,152,000	20,152,000
Llogari të arkëtueshme të tjera	400,609	135,370
Totali	501,015,549	299,202,356

Cilësia e kredisë së aktiveve financiare është si më poshtë:

	Aktive Financiare me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes		Aktive Financiare të mbajtura deri në maturim	
	2017	2016	2017	2016
As me vonesë as të zhvlerësuara, cilësia B +	-	-	20,152,000	20,152,000
Vlera neto	-	-	20,152,000	20,152,000

Raiffeisen INVEST – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbylltur më 31 dhjetor 2017

(Shumat në Lek, nëse nuk shprehet ndryshe)

19. Administrimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(c) Rreziku i likuiditetit

Rreziku i likuiditetit është rreziku që Shoqëria nuk do të jetë në gjendje të shlyejë detyrimet financiare në kohën e duhur.

Administrimi i rrezikut të likuiditetit

Qëndrimi i Shoqërisë në administrimin e likuiditetit është të sigurojë vazhdimisht likuiditet të mjaftueshëm për të shlyer detyrimet, si në kushtet normale, ashtu edhe në kushte të pafavorshme, pa pasur humbje të papranueshme, apo të dëmtoje emrin e saj. Tabela e mëposhtme paraqet flukset zbritëse të detyrimeve financiare në bazë të maturitit më të hershëm kontraktual ose flukseve të pritshme.

31 dhjetor 2017

Aktivët	Deri në 1 muaj	1 deri 3 muaj	3 deri 6 muaj	6 deri 12 muaj	Mbi 1 vit	Jo-specifike	Totali
Paraja dhe ekuivalentët e saj	398,953,641	-	-	-	-	-	398,953,641
Llogari të arkëtueshme nga fondet	81,509,300	-	-	-	-	-	81,509,300
Llogari të arkëtueshme të tjera	101,826	66,396	99,594	132,793	-	-	400,609
Investime të mbajtura deri në maturim	-	-	-	15,049,500	5,102,500	-	20,152,000
Totali	480,564,766	66,396	99,594	15,182,293	5,102,500	-	501,015,549
Detyrimet							
Detyrime të tjera	15,962,073	-	-	-	-	-	15,962,073
Totali	15,962,073	-	-	-	-	-	15,962,073
Rreziku i likuiditetit	464,602,693	66,396	99,594	15,182,293	5,102,500	-	485,053,476
Kumulative	464,602,693	66,396	99,594	15,182,293	5,102,500	-	485,053,476

Raiffeisen INVEST – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbylltur më 31 dhjetor 2017

(Shumat në Lek, nëse nuk shprehet ndryshe)

19. Administrimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(c) Rreziku i likuiditetit (vazhdim)

31 dhjetor 2016

	Deri në 1 muaj	1 deri 3 muaj	3 deri 6 muaj	6 deri 12 muaj	Mbi 1 vit	Jo-specifike	Totali
Aktivët							
Paraja dhe ekuivalentët e saj	204,856,768	-	-	-	-	-	204,856,768
Llogari të arkëtueshme nga fondet	74,100,992	30,865	30,865	30,865	-	-	74,193,589
Investime të mbajtura deri në maturim	-	-	-	-	20,152,000	-	20,152,000
Totali	278,957,760	30,865	30,865	30,865	20,152,000	-	299,202,357
Detyrimet							
Detyrime të tjera	25,744,638	-	-	-	-	-	25,744,638
Totali	25,744,638	-	-	-	-	-	25,744,638
Rreziku i likuiditetit	253,213,122	30,865	30,865	30,865	20,152,000	-	273,457,717
Kumulative	253,213,122	253,243,987	253,274,852	253,305,717	273,457,717	-	273,457,717

Raiffeisen INVEST – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017

(Shumat në Lek, nëse nuk shprehet ndryshe)

19. Administrimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(d) Rreziku i tregut

Rreziku i tregut është rreziku ku ndryshimet në çmimet e tregut, si norma e interesit, rreziku i kursit të këmbimit dhe marzhi i kredisë do të ndikojnë të ardhurat e Shoqërisë ose vlerën e mjeteve financiare që ajo disponon, Qëllimi i administrimit të rrezikut të tregut është të menaxhojë dhe të kontrollojë ekspozimet e rrezikut financiar brenda parametrave të pranueshëm, duke optimizuar fitimet e këtij rreziku.

Ekspozimi kundrejt rrezikut të normës së interesit

Rreziku kryesor kundrejt të cilit portofolet e tregëtimit janë të ekspozuara është rreziku i humbjes nga luhajtjet e fluksese të mjeteve monetare ose vlera e drejtë e instrumentave financiarë si rrjedhojë e një ndryshimi në normat e interesit të tregut (Vlera Neto Aktuale e hendekut midis Aktiveve dhe Detyrimeve). Rreziku i normës së interesit menaxhohet kryesisht nëpërmjet monitorimit të hendekut të normave të interesit.

Aktivitet financiarë që mbartin interes më 31 dhjetor 2017 dhe 31 dhjetor 2016 janë paraqitur më poshtë:

	31 dhjetor 2017						31 dhjetor 2016					
	Deri në 1 muaj	1 deri në 3 muaj	3 deri në 6 muaj	6 deri në 12 muaj	Mbi 1 vit	Totali	Deri në 1 muaj	1 deri në 3 muaj	3 deri në 6 muaj	6 deri në 12 muaj	Mbi 1 vit	Totali
Aktivitet												
Aktivitet financiarë të mbajtura deri në maturitet	-	-	-	15,049,500	5,102,500	20,152,000	-	-	-	-	20,152,000	20,152,000
Totali	-	-	-	15,049,500	5,102,500	20,152,000	-	-	-	-	20,152,000	20,152,000
Aktivitet												
Aktivitet financiarë të mbajtura deri në maturitet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totali	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

19. Administrimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(d) Rreziku i tregut (vazhdim)

Menaxhimi i rrezikut të normave të interesit kundrejt limiteve të hendekut të normës së interesit plotësohet nëpërmjet monitorimit të ndjeshmërisë të Aktiveve dhe Detyrimeve financiare kundrejt disa situatave të normave të interesit standarde dhe jo-standarde. Situatat standarde që konsiderohen në mënyrë të rregullt përfshijnë rënien apo ngritjen paralele me 100 pike bazë (pb) në të gjitha kurbat e normës së interesit. Një analizë e ndjeshmërisë së Shoqërisë kundrejt një rritje ose zbritje në normat e interesit të tregut (duke supozuar lëvizje jo asimetrike përgjatë kurbës së normës së interesit dhe një pozicion financiar konstant) është si më poshtë:

2017

Normat e interesit	Rritje 100 pb	Rënie 100 pb
Fitimi/(humbja) e vlerësuar në Lekë	139	(139)

2016

Normat e interesit	Rritje 100 pb	Rënie 100 pb
Fitimi/(humbja) e vlerësuar në Lek	137	(137)

Ekspozimi kundrejt rrezikut të kursit të këmbimit

Shoqëria nuk është e ekspozuar në mënyrë të konsiderueshme kundrejt rrezikut të kursit të këmbimit duke qënë se transaksionet në monedhë të huaj nuk janë të shpeshta. Rreziku i kursit të këmbimit menaxhohet duke përdorur parimin e krahasimit të aktiveve me detyrimet. Pothuajse të gjitha asetet financiare të kompanisë si në 31 Dhjetor 2017 dhe 2016 janë nominuar në kursin vendor.

(e) Rreziku operacional

Rreziku operacional është rreziku i humbjeve direkte ose indirekte të ardhur nga një sërë shkaqesh të lidhura me proceset e Shoqërisë, personelit, teknologjisë dhe infrastrukturës, dhe faktorë të jashtëm përveç rrezikut të kredisë, tregut dhe likuiditetit si dhe ato të ardhura nga kërkesat ligjore dhe rregullatore dhe standarde të sjelljes profesionale të pranuarra gjerësisht duke përjashtuar rrezikun e reputacionit dhe atë strategjik. Qëllimi i Shoqërisë është të menaxhojë rrezikun operacional për të balancuar shmangjen e humbjeve financiare nëpërmjet kontrollit të procedurave që kufizojnë iniciativën dhe kreativitetin. Përgjegjësia kryesore për zhvillimin dhe implementimin e kontrolleve për të adresuar rrezikun operacional i është caktuar Këshillit të Administrimit. Kjo përgjegjësi mbështetet nga zhvillimi i standardeve të përgjithshme të Shoqërisë për menaxhimin e rrezikut operacional në fushat e mëposhtme:

- ndarja e duhur e detyrave, përfshirë këtu autorizimin e pavarur të transaksioneve
- rakordimi dhe monitorimi i transaksioneve
- pajtueshmëria me kërkesat rregullatore dhe kërkesa të tjera ligjore
- dokumentimi i kontrolleve dhe procedurave
- vlerësim periodik i rreziqeve operacionale me të cilat përballet Shoqëria, përshtatshmëria e kontrolleve dhe procedurave të lidhura me to
- raportimi i humbjeve operacionale dhe veprimet korrigjuese të propozuara

19. Administrimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(e) Rreziku operacional (vazhdim)

- zhvillimi i planeve eventuale
- trajnime dhe zhvillime profesionale
- standardet etike dhe ato të biznesit
- zvogëlimi i riskut, përfshirë këtu siguracionet në rast se kjo është e aplikueshme

20. Vlerat e drejta të aktiveve dhe detyrimeve financiare

Përcaktimi i vlerës së drejtë

Përcaktimi i vlerës së drejtë i aktiveve dhe detyrimeve financiare është e bazuar në çmimet e kuotuar të tregut ose të agjentëve për instrumentat financiarë të tregtuara në tregjet aktive. Për gjithë instrumentat e tjerë financiarë, vlera e drejtë përcaktohet duke përdorur teknika vlerësimi. Këto teknika përfshijnë teknikat e vlerës aktuale neto, metodën e flukseve monetare të zbritshme, krahasimin me instrumentat e ngjashme për të cilat ekzistojnë çmime tregu të verifikueshme, dhe modele vlerësimi.

Shoqëria mat vlerat e drejta duke përdorur hierarkinë e vlerës së drejtë të Nivelit 2, e cila reflekton rëndësinë e inputeve të përdorura gjatë matjeve, e shpjeguar si më poshtë:

Niveli 2: Teknikat e vlerësimit të bazuara në inpute të verifikueshme, direkt (psh çmimet) ose indirekt (psh bazuar në çmime). Kjo kategori përfshin instrumentat e vlerësuar duke përdorur: çmimet e kuotuar në tregjet aktive për instrumentat e ngjashme; çmimet e kuotuar për instrumenta identikë ose të ngjashëm në tregjet e konsideruara më pak se aktive; ose teknika të tjera vlerësimi ku të gjitha inputet e rëndësishme janë direkt ose indirekt të verifikueshme nga të dhënat e tregjeve.

Vlera e drejtë e aktiveve dhe detyrimeve financiare të cilat tregtohen në tregjet aktive është e bazuar në çmimet e kuotuar të tregjeve ose agjentëve. Për instrumentat financiarë që tregëtohen rrallë dhe për të cilat ka transparencë të ulët të çmimeve, vlera e drejtë është më pak objektive dhe kërkon shkallë të ndryshme vlerësimi të bazuara në likuiditetin, përqëndrimin, pasigurinë e faktorëve të tregjeve, supozimet për çmimet, dhe rreziqe të tjera që ndikojnë në një instrument specific.

Mjetet monetare

Mjetet monetare përfshijnë arkën dhe llogaritë rrjedhëse me bankat rezidente. Duke qënë se këto balanca janë afatshkrutra, vlera e tyre e drejtë konsiderohet e njëjtë me vlerën kontabël neto.

Aktive financiare të mbajtura me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes

Aktivet financiare të mbajtura me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes përfshijnë bonot e thesarit ose obligacionet qeveritare. Vlera e drejtë e këtyre investimeve është vlerësuar duke përdorur modelin e flukseve të mjeteve monetare të skontuar bazuar në një kurbë aktuale të normës së interesit të përshtatshme për periudhën e mbetur deri në maturitet. Investimet mbahen në vlerën e drejtë.

21. Angazhime dhe detyrime e të drejta të kushtëzuara

Kohë pas kohe dhe në rrjedhën normale të biznesit, kundrejt Shoqërisë mund të ngrihen ankesa. Mbi bazë të vlerësimeve vetjake dhe eksperiences profesionale, menaxhimi mendon që nuk do ketë humbje materiale nga këto ankesa, dhe si rrjedhim nuk janë bërë provigjone në këto pasqyra financiare.

Raiffeisen INVEST – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a

Shënime për pasqyrat financiare për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2017

(Shumat në Lek, përveç rasteve kur tregohet ndryshe)

22. Transaksionet me palët e lidhura

Palët përgjithësisht konsiderohen të lidhura nëse ato janë nën kontroll të përbashkët, ose një pale ka aftësinë të kontrollojë palën tjetër ose mund të ushtrojë influencë të konsiderueshme kundrejt palës tjetër për të marrë vendime financiare apo operacionale. Duke konsideruar çdo marrëdhënie të mundshme me palët e lidhura, vëmendja drejtohet kundrejt thelbit të marrëdhënies, dhe jo thjesht formës ligjore të saj. Një transaksion me palët e lidhura është një transfertë rezervash, shërbimesh apo detyrimesh midis palëve të lidhura, pavarësisht nëse një çmim është paguar. Shoqëria ka një marrëdhënie palësh të lidhura me kompaninë mëmë, Raiffeisen Bank sh.a. Më 31 Dhjetor 2017 dhe 2016 Shoqëria ka hyrë në transaksionet dhe balancat e mëposhtme me palët e lidhura:

• **Ndaj Raiffeisen Bank sh.a.**

	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Pasqyra e pozicionit financiar		
Paraja dhe ekuivalentet e saj	396,155,922	202,007,846
Totali	396,155,922	202,007,846
Pasqyra përmbledhëse e të ardhurave		
Të ardhura		
Të ardhura/shpenzime neto nga komisionet	(176,935)	(160,518)
Totali	(176,935)	(160,518)
Shpenzime		
Pagesa per paketën e shërbimeve	(340,533,200)	(333,077,450)
Pagesa per sherbimin e shitjes	(16,081,500)	(16,456,500)
Totali	(356,614,700)	(349,533,950)

• **Ndaj Fondeve**

	31 dhjetor 2017	31 dhjetor 2016
Pasqyra përmbledhëse e të ardhurave		
Të ardhura		
Të ardhura nga transaksionet	929,812,523	908,082,828
Totali	929,812,523	908,082,828
Shpenzime		
Pagesa për drejtimin	(15,752,941)	(11,776,445)
Totali	(15,752,941)	(11,776,445)

23. Ngjarjet pas datës së raportimit

Nuk ka ngjarje pas datës së raportimit, të cilat mund të kërkojnë rregullim ose prezantim në pasqyrat financiare.